Från:	Remiss oversynkomvux
Ärende:	[extern] Remiss avseende förslag till kursplaner i kommunal vuxenutbildning i svenska för invandrare
Datum:	den 27 juni 2025 09:50:53
Bilagor:	Konsekvensutredning.pdf Missiv.pdf Sändlista.pdf Förslag till förordning om ändring i förordningen (2011_1108) om vuxenutbildning.pdf Skolverkets föreskrifter om kursplaner och studievägar för kommunal vuxenutbildning i svenska för invandrare.pdf

Du får inte ofta e-post från remiss.oversynkomvux@skolverket.se. Läs om varför det här är viktigt

Remiss avseende förslag till kursplaner i kommunal vuxenutbildning i svenska för invandrare

Skolverket har i uppdrag av regeringen att utarbeta förslag till kursplaner för kommunal vuxenutbildning (komvux) i svenska för invandrare (sfi). Inom ramen för detta uppdrag ska förslag till kursplaner samt nödvändiga författningsändringar tas fram (U2024/01043).

Regeringsuppdraget anger att Skolverket ska ta fram kurser inom komvux i sfi och en kursplan för var och en av kurserna. De nya kurserna ska ersätta nuvarande kurser i sfi. Kurserna ska vara anpassade till att elever har olika studiebakgrund och ska kunna ha olika inriktningar utifrån elevernas behov och mål med studierna. Av varje kursplan ska kursens studieomfattning i form av verksamhetspoäng framgå. En eller flera nationella kurser i grundläggande läs- och skriv-inlärning ska tas fram. En analys ska göras gällande om kurserna i sfi bör få delas upp i delkurser.

Skolverket har valt att regeringsuppdraget ska ingå som en del i det pågående arbetet med översyn av kursplaner inom tre skolformsdelar i komvux.

Skolverket översänder härmed förslag som berör komvux i sfi.

Remissen innehåller förslag till:

- förordning om ändring i förordningen (2011:1108) om vuxenutbildning, och
- Skolverkets föreskrifter om kursplaner och studievägar för kommunal vuxenutbildning i svenska för invandrare.

Skolverket vill ge remissinstanserna möjlighet att yttra sig över förslagen och särskilt de förslag som är relevanta för remissinstansen. Eventuella synpunkter bör vara Skolverket tillhanda **senast den 30 september 2025**. Skicka gärna svar som e-post till remiss.oversynkomvux@skolverket.se eller till registrator@skolverket.se. Ange Skolverkets diarienummer 2025:1994 i ämnesraden.

Vid eventuella frågor hänvisas till Annelie Svantesson eller Linda Svedberg som nås via annelie.svantesson@skolverket.se eller linda.svedberg@skolverket.se.

På Skolverkets vägnar
Maria Weståker
Avdelningschef Avdelningen för läroplaner
Skolverket

Bilagor

- Missiv

- Sändlista
- Konsekvensutredning
- Förslag till förordning om ändring i förordningen (2011:1108) om vuxenutbildning
- Skolverkets föreskrifter om kursplaner och studievägar för kommunal vuxenutbildning i svenska för invandrare

Skolverket/The Swedish National Agency for Education
Postadress/Postal address: Skolverket, Box 4002, 171 04 Solna
Besöksadress/Location: Svetsarvägen 16, 171 41 Solna
Telefon/Phone: +46 8 527 332 00
www.skolverket.se

Prenumerera på Skolverkets nyhetsbrev

Skolverket

Missiv

2025-06-27
Dnr 2025:1994

Remiss avseende förslag till kursplaner i kommunal vuxenutbildning i svenska för invandrare

Skolverket har i uppdrag av regeringen att utarbeta förslag till kursplaner för kommunal vuxenutbildning (komvux) i svenska för invandrare (sfi). Inom ramen för detta uppdrag ska förslag till kursplaner samt nödvändiga författningsändringar tas fram (U2024/01043).

Regeringsuppdraget anger att Skolverket ska ta fram kurser inom komvux i sfi och en kursplan för var och en av kurserna. De nya kurserna ska ersätta nuvarande kurser i sfi. Kurserna ska vara anpassade till att elever har olika studiebakgrund och ska kunna ha olika inriktningar utifrån elevernas behov och mål med studierna. Av varje kursplan ska kursens studieomfattning i form av verksamhetspoäng framgå. En eller flera nationella kurser i grundläggande läs- och skrivinlärning ska tas fram. En analys ska göras gällande om kurserna i sfi bör få delas upp i delkurser. Skolverket har valt att regeringsuppdraget ska ingå som en del i det pågående arbetet med översyn av kursplaner inom tre skolformsdelar i komvux.

Skolverket översänder härmed förslag som berör komvux i sfi.

Remissen innehåller förslag till:

- förordning om ändring i förordningen (2011:1108) om vuxenutbildning, och
- Skolverkets föreskrifter om kursplaner och studievägar för kommunal vuxenutbildning i svenska för invandrare.

Skolverket vill ge remissinstanserna möjlighet att yttra sig över förslagen och särskilt de förslag som är relevanta för remissinstansen. Eventuella synpunkter bör vara Skolverket tillhanda **senast den 30 september 2025**. Skicka gärna svar som e-post till remiss.oversynkomvux@skolverket.se eller till registrator@skolverket.se. Ange Skolverkets diarienummer 2025:1994 i ämnesraden.

Vid eventuella frågor hänvisas till Annelie Svantesson eller Linda Svedberg som nås via annelie.svantesson@skolverket.se eller linda.svedberg@skolverket.se.

På Skolverkets vägnar

Maria Weståker
Avdelningschef Avdelningen för läroplaner
Skolverket

Postadress: Box 4002, 171 04 Solna
Besöksadress: Svetsarvägen 16
Telefon: 08-527 332 00 (växeln)
www.skolverket.se

Bilagor

- Missiv
- Sändlista
- Konsekvensutredning
- Förslag till förordning om ändring i förordningen (2011:1108) om vuxenutbildning
- Skolverkets föreskrifter om kursplaner och studievägar för kommunal vuxenutbildning i svenska för invandrare

Skolverket

Datum 2025-06-27
Dnr. 2025:1994

Sändlista

Myndigheter
Arbetsmiljöverket
Arbetsförmedlingen
Centrala studiestödsnämnden
Diskrimineringsombudsmannen
Ekonomistyrningsverket
Institutet för arbetsmarknads- och utbildningspolitisk utvärdering
Jämställdhetsmyndigheten
Kriminalvården
LO
Länsstyrelsen Jämtland
Länsstyrelsen Norrbotten
Länsstyrelsen Skåne
Länsstyrelsen Uppsala
Länsstyrelsen Västra Götaland
Länsstyrelsen Östergötland
Mediemyndigheten
Myndigheten för delaktighet
Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor
Myndigheten för yrkeshögskolan
Näringslivets regelnämnd
Regelrådet
Skolforskningsinstitutet
Skolinspektionen
Specialpedagogiska skolmyndigheten
Statens institutionsstyrelse
Statistiska centralbyrån
Tillväxtverket
Universitet- och högskolerådet

Organisationer
Afasiförbundet
Almega
Autism Sverige
Dyslexiförbundet
Elevernas riksförbund
Folkbildningsrådet
Frisk & fri – Riksföreningen mot ätstörningar
Funktionsrätt Sverige
Hjärnskadeförbundet Hjärnkraft
Idéburna skolors riksförbund
Ifous
Kommunal
Läromedelsförfattarna
Nordiska Alfarådet
Personskadeförbundet RTP
Riksförbundet Attention
Riksförbundet FUB
Riksförbundet ME-patienter
Riksförbundet sällsynta diagnoser
Riksföreningen lärvuxpedagogerna
Riksföreningen JAG
Svenskt näringsliv
Sveriges Dövas Riksförbund (Sdr)
Sveriges Elevkårer
Sveriges förenade studentkårer
Sveriges kommuner och regioner
Sveriges lärare
Sveriges skolledare
Swedish Edtech Industry
Synskadades Riksförbund (Srf)
Vuxenutbildning i samverkan VIS

Kommuner och regioner
Bodens kommun
Burlövs kommun
Eskilstuna kommun

Gullspångs kommun
Göteborgs Stad
Kalmarsunds kommunalförbund
Lomma kommun
Lycksele kommun
Malmö stad
Nyköpings kommun
Sjöbo kommun
Stockholms stad
Strängnäs kommun
Sunne kommun
Tanums kommun
Växjö kommun
Älmhults kommun
Ängelholms kommun

Enskilda utbildningsanordnare
Academedia
Astar
Irisgruppen

Universitet och högskolor, folkhögskolor
Folkhögskolornas serviceorganisation, FSO
Göteborgs universitet
Högskolan Dalarna
Högskolan Kristianstad
Högskolan Väst
Karlstads universitet
Linnéuniversitetet
Linköpings universitet
Lunds universitet
Malmö universitet
Mittuniversitetet
Mälardalens universitet
Stockholms universitet

Stockholms universitet, provinstitutionen
Umeå universitet
Uppsala universitet
Örebro universitet

Ämneslärarföreningar och nationella resurscentra
Riksförbundet lärare i svenska som andraspråk
Nationellt centrum för svenska som andraspråk

Läromedelsföretag
Gleerups
Liber
Läromedelsföretagen
Natur och kultur
Sanoma
Studentlitteratur AB

Skolverket

Dnr 2025:1994

Konsekvensutredning avseende förslag till

- **förordning om ändring i förordningen (2011:1108) om vuxenutbildning, och**
- **Skolverkets föreskrifter om kursplaner och studievägar för kommunal vuxenutbildning i svenska för invandrare.**

Innehållet i konsekvensutredningen utgår från förordningen (2024:183) om konsekvensutredningar.

Sammanfattning

Regeringen har gett Skolverket i uppdrag[1] att ta fram förslag till kurser i kommunal vuxenutbildning (komvux) i svenska för invandrare (sfi) och en kursplan för var och en av kurserna. Skolverket ska vidare ta fram förslag till en eller flera nationella kurser för grundläggande läs- och skrivinlärning. Skolverket har även fått i uppdrag att lämna förslag till nödvändiga ändringar i förordningen (2011:1108) om vuxenutbildning. Regeringsuppdraget ska redovisas till regeringen senast 15 april 2026. Regeringens målsättning med dessa ändringar är att utbildningen inom komvux i sfi kan bli mer likvärdiga över hela landet. Skolverket har därför tagit fram förslag till nya kurser i sfi med en kursplan för varje kurs och förslag på förordning om ändring i förordningen om vuxenutbildning.

[1] Regeringen (2024). *Uppdrag att för kommunal vuxenutbildning ta fram kurser i utbildning i svenska för invandrare och yrkeskurser på grundläggande nivå* (U2024/01043).

Innehållsförteckning

Sammanfattning ... 1
1. Bakgrund ... 3
2. Skolverkets överväganden och förslag ... 4
2.1 Nya kursplaner i sfi ... 4
2.2 Nationella kurser i grundläggande läs- och skrivinlärning ... 12
2.3 Verksamhetspoäng ... 14
2.4 Uppdrag att analysera om kurser i sfi ska få delas upp i delkurser ... 21
2.5 Förslag till ändringar i förordningen (2011:1108) om vuxenutbildning ... 23
3. Analys av de författningsförslag som lämnas ... 25
3.1 Uppgifter om vilka som berörs av regleringen ... 25
3.2 Beskrivning och beräkning av förslagets kostnader och intäkter för staten, kommuner, regioner, företag och andra enskilda ... 25
3.3 Beskrivning av andra relevanta konsekvenser ... 26
3.4 Redogörelse för vilka åtgärder som har vidtagits för att förslaget inte ska medföra mer långtgående kostnader eller begränsningar än vad som bedöms vara nödvändigt för att uppnå dess syfte ... 28
3.5 Bedömning av om särskild hänsyn behöver tas när det gäller tidpunkten för ikraftträdande och om det finns behov av speciella informationsinsatser ... 28
3.6 Beskrivning av hur och när konsekvenserna av författningsförslagen kan utvärderas ... 29
4. Bedömning av om författningsförslagen inskränker den kommunala självstyrelsen ... 29
5. Bedömning av om författningsförslagen överensstämmer med eller går utöver de skyldigheter som följer av Sveriges anslutning till Europeiska unionen ... 29
6. Uppgifter om de bemyndiganden som myndighetens beslutanderätt grundar sig på ... 29
7. Samråd ... 29
8. Kontaktpersoner ... 30

1. Bakgrund

Skolverket ska i enlighet med myndighetens instruktion utforma och kontinuerligt utveckla de styrdokument som myndigheten har bemyndigande att meddela föreskrifter om. Syftet är att ge bättre förutsättningar för en utbildning av god kvalitet och på sikt förbättra resultaten i alla skolformer. Skolverket påbörjade 2022 ett arbete med översyn av kursplaner inom komvux i sfi, komvux på grundläggande nivå och komvux som anpassad utbildning på grundläggande nivå. Skolverket gjorde bedömningen att kursplanerna i svenskämnena för de tre skolformsdelarna behöver ses över som en helhet. Detta för att skapa en bättre sammanhängande utbildning för målgruppen och en tydligare målgruppsanpassning. Genom en ökad samstämmighet mellan kursplanerna i svenskämnena kan möjligheterna till flexibilitet och individanpassning öka.[2]

Den 4 april 2024 gav regeringen Skolverket i uppdrag att bland annat ta fram kurser inom komvux i sfi och en kursplan för var och en av kurserna. De nya kurserna ska ersätta nuvarande kurser i sfi. Kurserna ska vara anpassade till att elever har olika studiebakgrund och kurserna ska kunna ha olika inriktningar utifrån elevernas behov och mål med studierna. Av varje kursplan ska kursens studieomfattning i form av verksamhetspoäng framgå. Vidare ska en eller flera nationella kurser i grundläggande läs- och skrivinlärning tas fram. Slutligen ska en analys göras gällande om kurserna i sfi bör få delas upp i delkurser. Genom dessa ändringar kan utbildningarna bli mer likvärdiga över hela landet.[3] Skolverket har valt att regeringsuppdraget ska ingå som en del i det pågående arbetet med översyn av kursplaner inom tre skolformsdelar i komvux.[4]

I behovsanalysen gällande kursplanen i sfi som togs fram 2024[5] beskriver Skolverket bakgrund, underlag för den genomförda analysen, utvecklingsförslag samt förslag gällande framtagandet av nya kursplaner för sfi.

Komvux i sfi syftar till att ge vuxna invandrare grundläggande kunskaper i svenska språket. Utbildningen syftar också till att ge vuxna invandrare som saknar grundläggande läs- och skrivfärdigheter möjlighet att förvärva sådana färdigheter.[6] I förordningen om vuxenutbildning anges att det för sfi ska finnas en kursplan.[7] Den ska ge utrymme för läraren och eleverna att själva planera undervisningen. Av kursplanen ska betygskriterierna för varje kurs framgå. Statens skolverk får meddela ytterligare föreskrifter om kursplanen. Till skillnad från kursplaner inom andra skolformsdelar inom komvux är det inte reglerat att kursplanen ska innehålla syfte, centralt innehåll eller verksamhetspoäng för kursen. I den nuvarande kursplanen för sfi regleras bland annat att sfi omfattar tre studievägar, 1, 2 och 3 och fyra kurser, A, B, C och D (figur 1), och att det därutöver ska bedrivas undervisning avseende grundläggande läs- och skrivinlärning som inte knyts till någon av kurserna A–D, utan utgör en egen del som kombineras med dessa kurser. Studieväg 1 vänder sig i första hand till personer med mycket kort studiebakgrund och studieväg 3 till dem som är vana att studera.[8]

---

[2] Skolverket (2024). *Behovsanalys gällande regeringsuppdraget att ta fram kurser för kommunal vuxenutbildning i svenska för invandrare (U2024/01043).* Dnr 2022:920.

[3] Regeringen (2024). *Uppdrag att för kommunal vuxenutbildning ta fram kurser i utbildning i svenska för invandrare och yrkeskurser på grundläggande nivå* (U2024/01043).

[4] Skolverket (2023) *Inriktningsbeslut för översyn av kursplaner inom komvux på grundläggande nivå, komvux som anpassad (särskild) utbildning på grundläggande nivå och komvux i svenska for invandrare*. Dnr 2022:920-3.1.

[5] Skolverket (2024). *Behovsanalys gällande regeringsuppdraget att ta fram kurser för kommunal vuxenutbildning i svenska för invandrare (U2024/01043).* Dnr 2022:920.

[6] 20 kap. 4 § skollagen (2010:800).

[7] 2 kap. 12 § förordningen om vuxenutbildning.

[8] Skolverkets föreskrifter (SKOLFS 2017:91) om kursplan för kommunal vuxenutbildning i svenska för invandrare.

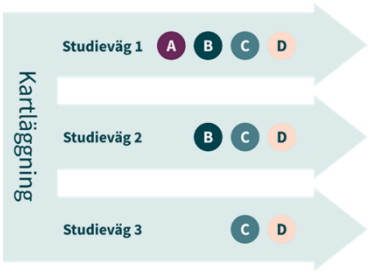

Figur 1. Nuvarande studievägar och kurser

Denna konsekvensutredning behandlar Skolverkets förslag på ändringar i förordningen om vuxenutbildning samt förslag till nya kursplaner i sfi. Målsättningen är att de nya kursplanerna i sfi ska bidra till högre kvalitet och ökad nationell likvärdighet

2. Skolverkets överväganden och förslag

I detta avsnitt beskrivs Skolverkets överväganden och förslag samt alternativa lösningar. Vad gäller förslag på nödvändiga författningsändringar är det regeringen som beslutar i fråga om ändringar i förordningar. En förutsättning för att Skolverket ska kunna besluta de föreslagna kursplanerna för sfi är att regeringen fattar beslut om de föreslagna förordningsändringarna. Det beror på att det i nuvarande lydelse av 2 kap.12 § förordningen om vuxenutbildning anges att det ska finnas en kursplan i sfi och att Skolverket har bemyndigande att meddela ytterligare föreskrifter om kursplanen.

2.1 Nya kursplaner i sfi

Regeringen har gett Skolverket i uppdrag att ta fram förslag till kurser inom komvux i sfi och en kursplan för var och en av kurserna. Kurserna ska ersätta nuvarande kurser i sfi. Kurserna ska vara anpassade till att elever har olika studiebakgrund och kurserna ska kunna ha olika inriktningar utifrån elevernas behov och mål med studierna. Regeringen bedömer att genom att inrätta flera kurser med en kursplan för var och en av kurserna inom sfi så kan kursplanen utgöra ett bättre stöd för att möta de krav på individanpassning som ställs på utbildningen. Dessutom skulle bättre anpassade kurser kunna underlätta i planeringen och organiseringen av utbildningen. Om även kurserna och inte bara studievägarna är anpassade efter att eleverna har olika studiebakgrund och olika förutsättningar skulle det vara enklare att ange studietakten med verksamhetspoäng.[9]

Enligt läroplanen för vuxenutbildningen ska utbildningen förmedla kunskaper och stödja eleverna så att de kan verka i samhället samt möjliggöra fortsatta studier. Det framgår också att elevernas mål med utbildningen kan variera kraftigt, och att utbildningen därför måste anpassas utifrån individens behov och förutsättningar och kan därmed variera både till längd och till innehåll.[10]

Den internationella undersökningen av vuxnas färdigheter (PIAAC)[11] från 2023 visar att skillnaden mellan inrikes födda och utrikes födda som ligger inom kunskapsnivå 1 eller lägre (otillräckliga läsfärdigheter) vad gäller läsning är stor. Andelen inrikes födda som befinner sig inom kunskapsnivå 1 eller lägre är 4% medan andelen utrikes födda inom nivå 1 eller lägre är 34%. Det är inte någon större skillnad för utrikes födda gällande läsning

[9] Regeringen (2024). *Uppdrag att för kommunal vuxenutbildning ta fram kurser i utbildning i svenska för invandrare och yrkeskurser på grundläggande nivå* (U2024/01043).
[10] Förordningen (SKOLFS 2012:101) om läroplan för vuxenutbildning.
[11] SCB (2024) *PIAAC Den internationella undersökningen av vuxnas färdigheter*. Temarapport 2024:4.

2023 jämfört med 2012. När det gäller färdigheter inom räkning har det däremot skett en signifikant ökning för gruppen mellan 2012 och 2023. PIAAC menar att det är av vikt att det nationella utbildningssystemet inklusive vuxenutbildning samt olika former av kurser och lärande bidrar till att vuxna personer kan uppnå tillräckliga färdigheter inom läsning, räkning och problemlösningsförmåga.

Kursplanens struktur

I regeringsuppdraget anges att nuvarande kursplan för sfi innehåller breda skrivningar och siktar på att ge eleven ett funktionellt andraspråk oavsett vilket mål med utbildningen eleven har. Idag är studievägarna men inte kurserna differentierade utifrån elevens utbildningsbakgrund, det vill säga om eleven går studieväg 1, 2 eller 3. Detta trots att regelverket för komvux ställer höga krav på individanpassning och att utgångpunkten för utbildningen av en enskild elev ska vara elevens behov och förutsättningar.[12] Genom att ta fram fler kurser i sfi än de nuvarande fyra, bedömer regeringen att kursplanerna kan ge ett bättre stöd för lärare och rektorer att kunna möta den heterogena målgruppens behov. Idag finns det bara en kursplan som gäller för alla kurser och hela målgruppen.

Sedan sfi 2016 blev en skolformsdel i komvux har vissa ändringar gällande kursplanen i sfi genomförts, men någon genomgripande översyn i förhållande till övriga skolformsdelar är inte gjord. Konstruktionsprincipen för övriga kursplaner är att det ska finnas en tydlig koppling mellan syfte och mål och att målen ska ligga till grund för betygskriterierna. Den principen styr inte strukturen för den nuvarande kursplanen i sfi där strukturen är uppbyggd på ett annat sätt.

Svenskämnena i komvux på grundläggande nivå har en tydlig koppling till grundskolans kursplaner, vilket kursplanen i sfi saknar. Sfi var länge en egen skolform med egen läroplan, vilket har påverkat hur den nuvarande kursplanen i sfi är utformad. Kursplanerna i svenskämnena inom komvux idag är konstruerade på olika sätt vilket gör att det finns stora skillnader mellan till exempel kursplanen i sfi och kursplanerna i svenska som andraspråk i komvux på grundläggande nivå. Skolverket menar att kursplanerna i svenskämnena för de tre skolformsdelarna behöver ses över som en helhet. Genom att förbättra samstämmigheten mellan kursplanerna i svenskämnena kan möjligheterna till flexibilitet och individanpassning öka.

Nuvarande kursplan för sfi har en struktur som skiljer sig från övriga kursplaner.[13] De ingående delarna är ”Utbildningens syfte”, ”Utbildningens mål och karaktär”, ”Utbildningens uppbyggnad”, ”Grundläggande läs- och skrivinlärning”, ”Bedömning” och ”Betygskriterier”.[14] Sfi har nio målpunkter i kursplanens del ”Utbildningens mål och karaktär”, medan andra kursplaners mål återfinns i syftet och är färre till antalet. Kursplanen för sfi avviker också från andra kursplaner i och med att det finns delar som heter ”Utbildningens uppbyggnad” respektive ”Bedömning”. Skolverkets behovsanalys visar att nuvarande kursplan för sfi skapar flexibilitet och frihet för lärarna, men att den även bidrar till en otydlighet gällande vad undervisningen ska innehålla. Osäkerhet gällande innehållet kan leda till att lärarna planerar undervisningen utifrån läromedel, nationella prov eller betygskriterier snarare än utifrån läro- och kursplanens skrivningar.[15] Breda skrivningar ger lärare stort utrymme för tolkning och det kan leda till en olikvärdig utbildning. Det är även önskvärt att det förtydligas vilka kunskaper en elev ska få möjlighet att utveckla. Att införa ett centralt innehåll i kursplanerna gör kursplanerna till ett bättre verktyg för lärare när de ska planera och genomföra undervisningen.

[12] 20 kap. 2 § skollagen.
[13] 2 kap. 12 § förordningen om vuxenutbildning.
[14] Skolverkets föreskrifter om kursplan för kommunal vuxenutbildning i svenska för invandrare.
[15] Skolverket (2024). *Behovsanalys gällande regeringsuppdraget att ta fram kurser för kommunal vuxenutbildning i svenska för invandrare (U2024/01043)*. Dnr 2022:920.

Idag finns det inte någon lärarutbildning som enbart riktar sig till lärare i sfi. För att utbilda sig till lärare och bli behörig i sfi krävs en lärarexamen samt minst 30 hp i svenska som andraspråk. Det finns särskilda kurser i svenska som andraspråk som riktar sig till den som vill bli lärare i sfi, men det är inte något krav för att bli legitimerad. Det betyder att de flesta som undervisar inom sfi idag, har läst en lärarutbildning som inte är inriktad på att utbilda blivande lärare i sfi. Eftersom samtliga kurs- och ämnesplaner inom skolväsendet idag har en annan struktur och ett annat innehåll än nuvarande kursplan i sfi, skulle det underlätta om kursplanerna i sfi mer liknar kursplaner i andra skolformer. Då är det samma principer som styr de kursplaner som lärare ska utgå ifrån när de planerar sin undervisning. Det skulle även underlätta för de lärare som inom läraryrket byter från till exempel någon annan skolform och börjar undervisa i sfi.

Betygskriterier och bedömning

Skolverkets behovsanalys har även visat att betygskriterierna i sfi är för detaljerade och dessutom till sin konstruktion alltför mycket liknar ett centralt innehåll. Det finns tecken på att lärare använder betygskriterierna vid planering av undervisningen. Alltför detaljerade betygskriterier gör att läraren behöver bedöma många aspekter för att få ett underlag för betygssättning, och för att eleven ska kunna få chans att visa sina kunskaper i förhållande till alla delar av betygskriterierna. Alltför detaljerade betygskriterier kan också styra undervisningen mot att förbereda eleverna för att uppnå betygskriterierna, men inte få breda kunskaper i svenska.[16]

Linköpings universitet har på uppdrag av Skolverket tagit fram en rapport om hur kursplanerna tolkas och tillämpas inom komvux. Av rapporten framgår att sfi-kursplanens begränsade omfattning visserligen ger ett stort utrymme för lärarna att själva forma undervisningen, men att kursplanen samtidigt inte uppfattas särskilt styrande. Kursplanens upplevda vaghet leder också till att läromedel kan bli en viktig utgångspunkt för undervisningens innehåll. Utöver läromedel lyfter rapporten från Linköpings universitet också de nationella provens styrande effekt på undervisningens planering och genomförande. Rapporten bekräftar även att betygskriterierna styr undervisningen till stor del.[17]

Förslag till nya kursplaner i sfi

I detta avsnitt beskrivs Skolverkets förslag till nya kursplaner i sfi.

Målgruppens behov

I den nuvarande kursplanen är studievägarna anpassade efter att eleverna har olika studiebakgrund och olika förutsättningar Skolverket föreslår att de nuvarande studievägarna ska finnas kvar, eftersom ett av regeringens syften med att ta fram nya kursplaner för sfi[18] är att kurserna ska differentieras utifrån elevernas studiebakgrund. Regeringsuppdraget anger vidare att Skolverket ska ta fram en kursplan för varje kurs. Skolverket föreslår att studieväg 1 får separata kursplaner för kurs 1A, 1B, 1C och 1D. Studieväg 2 får separata kursplaner för kurs 2B, 2C och 2D och studieväg 3 får separata kursplaner för kurs 3C och 3D. Skolverket föreslår att det fortsatt ska vara obligatoriskt att genomföra nationella prov i slutet av respektive kurs B, C och D. Detta för att inte utöka antalet nationella prov för sfi. En konsekvens blir därför att slutnivån för kurserna 1B och 2B, 1C, 2C och 3C samt 1D, 2D och 3D fortsatt blir densamma som idag. Kurserna inom de tre studievägarna får däremot till viss del olika innehåll beroende på elevens studievana och utbildningsbakgrund, förutsättningar att lära och progressionstakt.

---

[16] Skolverket (2024). *Behovsanalys gällande regeringsuppdraget att ta fram kurser för kommunal vuxenutbildning i svenska för invandrare (U2024/01043).* Dnr 2022:920.
[17] Skolverket (2023). *Lärares tolkning och tillämpning av styrdokument i kommunal vuxenutbildning.*
[18] Regeringen (2024). *Uppdrag att för kommunal vuxenutbildning ta fram kurser i utbildning i svenska för invandrare och yrkeskurser på grundläggande nivå* (U2024/01043).

I dagens samhälle finns en mängd utmaningar som den vuxne andraspråksinläraren behöver hantera. Det kan handla om att kommunicera i olika situationer i vardagen, på en arbetsplats och vid studier samtidigt som språket utvecklas. I nuvarande kursplan har de så kallade domänerna använts för att uttrycka en progression mellan respektive kursplans innehåll. Domäner är det sociala sammanhang i vilket vi som sociala aktörer är aktiva, och kan delas in i fyra huvudkategorier: den personliga domänen, samhällsdomänen, utbildningsdomänen och yrkesdomänen.[19] Som exempel anges att innehållet i kurs A och B ska utgå ifrån elevens vardag för att sedan utvidgas till samhälls-, studie- och arbetsliv i kurs C och D. I förslaget till nya kurser breddas innehållet i samtliga kursplaner till att omfatta samtliga fyra domäner. Den vuxne andraspråksinläraren behöver träna på att uttrycka sig med det språk individen har tillägnat sig inom samtliga fyra domäner, trots att språket i början av en utbildning inte är så omfattande.[20] Detsamma gäller innehåll om digitala färdigheter och ett källkritiskt förhållningssätt. Skolverkets bedömning är att även elever som studerar nuvarande A och B-nivå har behov av att utveckla kunskaper och färdigheter för vardags-, samhälls- och arbetsliv samt vid studier redan när studierna påbörjas, givet den språknivå som kursens innehåll utgår ifrån. Detta för att bättre möta individernas behov i den samhälleliga kontext de befinner sig.

Av nuvarande kursplan för sfi framgår att sfi är en kvalificerad språkutbildning som syftar till att ge vuxna invandrare grundläggande kunskaper i svenska språket och utveckla ett funktionellt andraspråk.[21] Det innebär att oavsett vilket mål individen har med sina studier är grunderna i en språkutbildning för nybörjare desamma. I förslaget till nya kurser är det alltså delar i centralt innehåll som behöver finnas med i flera kursplaner. Målgruppsbeskrivning och antal verksamhetspoäng skiljer sig sedan åt för att möta elevens behov och förutsättningar att tillgodogöra sig utbildningen. Utformningen av centralt innehåll beskrivs mer utförligt nedan.

I förslaget till nya kursplaner är det även tydligare att innehållet i kurserna utgår ifrån det talade språket, men också att innehåll om uttal är förstärkt. Under samråd med elever och lärare har man lyft vikten av att de muntliga delarna förstärks. Skolverket delar den uppfattningen och har i förslaget till nya kursplaner tydliggjort dessa delar.

Kursplanens struktur

Skolverket föreslår att kursplanerna i sfi ska innehålla syfte, centralt innehåll och betygskriterier för att kursplanerna i sfi ska bli ett tydligare arbetsverktyg för lärare och att utbildningen ska bli mer likvärdig i hela landet. Vidare föreslår Skolverket en konstruktionsprincip med en tydlig koppling mellan syfte och mål, och att målen ska ligga till grund för betygskriterierna. Genom att varje kurs får en egen kursplan med ett centralt innehåll blir innehållet tydligare och mer konkret, även för eleverna. Det kan underlätta om en elev byter huvudman eller utbildningsanordnare eftersom centralt innehåll i varje kurs anger vad undervisningen ska behandla. Det skapar även en förutsägbarhet för lärare som undervisar i flera skolformer eller skolformsdelar, genom att en struktur som mer liknar kursplaner i övriga skolväsendet skapar en enhetlighet i systemet för komvux. En följd av en gemensam struktur för samtliga kursplaner kan då bli att lärare i sfi enklare ser hur kursplanen kan bilda en logisk helhet, till exempel att målen fokuserar på de delar av syftet som ligger till grund för betygskriterierna. Skolverket har fått positiv återkoppling gällande detta från lärare som undervisar i så kallade kombinationsutbildningar.[22]

Med en mer enhetlig struktur för samtliga kurs- och ämnesplaner inom komvux blir det tydligare för rektorer, studie- och yrkesvägledare samt administratörer, vilket kan öka förståelsen för utbildningen inom sfi. Det kan även underlätta hur huvudmän planerar och

[19] Skolverket (2007). *Gemensam europeisk referensram för språk: lärande, undervisning och bedömning.*
[20] Europarådet (2022). *Literacy and Second Language Learning for the Linguistic Integration of Adult Migrants* (LASLLIAM).
[21] Skolverkets föreskrifter om kursplan för kommunal vuxenutbildning i svenska för invandrare.
[22] Utbildningar där språk- och yrkesämnen ingår.

organiserar utbildningen, hur lärare planerar och bedriver undervisningen och hur rektorer leder utvecklingen av den pedagogiska verksamheten. I följande avsnitt beskriver vi förslagen till de nya kursplanernas struktur och vilken innebörd de får för utbildningen.

Progression

Varje kursplan tydliggör vilken elev kursen är avsedd för, så som beskrivs nedan i avsnittet om målgruppsbeskrivning. Efter en inledande kartläggning placeras eleven i den kurs som är mest lämplig utifrån elevens behov och förutsättningar. Progressionen mellan kurserna inom en studieväg tydliggörs genom att språkinlärningen går från det konkreta till det som är mer abstrakt; från situationer som angår den enskilda individen och dennes direkta närmiljö, till att behandla situationer och händelser som är kopplade till individen själv men med något utvidgad närmiljö, för att slutligen röra situationer som avser händelser bortom individens egna bekanta miljöer. Förslaget till nya kurser innebär att individen får möta innehåll i undervisningen som till att börja med är bekant och personligt inom alla de fyra domänerna vardags-, samhälls- och arbetsliv samt vid studier för att sedan successivt blir mer och mer obekant och offentligt. Eleven klarar av att hantera svårare och svårare språkliga uttryck och får bättre säkerhet i sin språkanvändning ju längre tid eleven har studerat inom sfi. Det finns exempel i centralt innehåll som uttrycker hur svårighetsgraden ökar. Innehållet i kurserna bygger på varandra och centralt innehåll utökas för att visa på progression. Allt eftersom till exempel ordförrådet utvecklas och den grammatiska behärskningen förbättras så får eleven möta innehåll med olika svårighetsgrad att läsa, skriva och tala om. Den muntliga kommunikationen utökas bland annat till att eleven behärskar fler situationer och tydligare anpassning till en samtalspartner. Genom att eleven under varje kurs utvecklar sitt svenska språk, utökas även bedömningsaspekterna i betygskriterierna eftersom elevens förmåga att kommunicera på svenska breddas och fördjupas.

I förslaget till nya kurser kommer det att bli tydligare att kurserna 1A, 2B och 3C riktar sig till dem som är nybörjare i svenska språket. Bokstäver, siffror och samband mellan ljud och bokstav finns i förslaget som centralt innehåll i alla tre kurser 1A, 2B och 3C för de elever som behöver möta det i undervisningen när utbildningen påbörjas. Progressionen tydliggörs sedan i respektive efterföljande kurs där innehållet breddas och fördjupas.

De olika delarna i förslaget till nya kursplaner beskrivs i kommande stycken; målgruppsbeskrivning, syftestext, centralt innehåll och betygskriterier.

Målgruppsbeskrivning

Det första stycket i kursplanen beskriver vilken målgrupp kursplanen riktar sig till. Det framgår till exempel om det är en nybörjarkurs: ”Kursen svenska för invandrare 3C riktar sig till en elev som behöver lära sig grunderna i svenska språket.”. Sedan följer en mening som kort anger elevens studiebakgrund: ”Kursen är avsett för en elev som har bred erfarenhet av formella studier och av att använda skrift i olika sammanhang.”. I nuvarande kursplan för sfi finns en beskrivning av utbildningens uppbyggnad, men även en övergripande beskrivning av vilken målgrupp som respektive studieväg vänder sig till. I förslaget till nya kursplaner blir målgruppen för varje kurs tydligare. Målgruppsbeskrivningen kan också underlätta vid den kartläggning av eleven som görs inför antagning till studier. Det kan innebära att elever med behov av undervisning gällande latinisering eller alfabetisering[23] identifieras och på så sätt placeras i rätt kurs, se avsnitt 2.2 om kurser i grundläggande läs- och skrivinlärning. När kursplanen anger vilken målgrupp kursen är avsedd för, blir det tydligare vilken kurs en elev ska placeras i. På så sätt blir det tydligare vilken kurs eleven ska läsa utifrån studiebakgrund, behov och mål med studierna.

[23] Alfabetisering avser den allra första skriftspråksundervisningen, det vill säga undervisning i läsning och skrivning för elever som inte tidigare har haft möjlighet att lära sig läsa och skriva. Latinisering avser den del av undervisningen som går ut på att lära sig det latinska alfabetet.

Målgruppsbeskrivningen tillsammans med syfte och antal verksamhetspoäng anger vilka elever som är avsedda att läsa respektive kurs. Stora delar av det centrala innehållet för till exempel kurs 1C och 2C är desamma, men antalet verksamhetspoäng skiljer sig åt. Därmed anges att elever som studerar kurs 1C behöver en långsammare studietakt för att tillgodogöra sig innehållet och nå målen för kursen. Utifrån studieväg, verksamhetspoäng, målgruppsbeskrivning och syfte som anges för varje kursplan, tydliggörs för läraren vilken studietakt och vilket stöd eleven behöver. Utifrån kursplanen som helhet tolkar och omsätter läraren hur undervisningen ska bedrivas för att möta elevens förutsättningar, behov och mål med studierna.

Syftestext

Nästa del i kursplanen är syftet som riktar sig till läraren och beskriver de övergripande målsättningarna som ska gälla för undervisningen i den aktuella kursen. Syftet är därför viktigt när läraren planerar och genomför undervisningen. I förslaget till nya kursplaner är det samma syftestext för samtliga kurser inom studieväg 1 och 2. Syftet i kurserna för studieväg 3 liknar syftet för studieväg 1 och 2, men de delar som behandlar läs- och skrivutveckling och studieteknik ingår inte i kurserna för studieväg 3. För de två kurserna i grundläggande läs- och skrivinlärning finns ett eget syfte för respektive kurs, eftersom de riktar sig till helt olika målgrupper. Se avsnitt 2.2 om grundläggande läs- och skrivinlärning.

I nuvarande kursplan för sfi finns ett avsnitt ”Utbildningens mål och karaktär”. Avsnittet anger karaktären för hela utbildningen i sfi, och inte för en kurs eller studieväg. I förslagen till nya kursplaner avslutas syftestexten med fyra mål, förutom i kurserna för grundläggande läs- och skrivinlärning där de avslutas med två mål. Målen är övergripande och fokuserar på de delar av syftet som ligger till grund för betygskriterierna.

I nuvarande kursplan för sfi är antalet målpunkter nio. Vissa är mycket breda och övergripande och andra mer detaljerade. De följer inte principen att de ligger till grund för vad som ska bedömas, utan vissa av nuvarande målpunkter är inte kopplade till bedömning i betygskriterierna. Det handlar till exempel om strategier som inte betygssätts utan ses som medel för att nå målen. Likaså återfinns elevens förmåga att använda digital teknik och relevanta verktyg i målpunkterna, trots att detta inte betygssätts utan ses som medel att nå målen och stödja eleven i sin språkinlärning. I förslaget till nya kursplaner finns strategier samt digitala färdigheter och verktyg i centralt innehåll eftersom läraren ska behandla det i undervisningen.

Centralt innehåll

Det centrala innehållet är obligatoriskt och anger vad alla elever har rätt att möta i undervisningen. Med utgångspunkt i den aktuella elevgruppen eller den enskilde eleven gör läraren professionella tolkningar och val och avgör hur det centrala innehållet ska behandlas på bästa sätt. Innehållspunkterna ska uppfattas som byggstenar som kan kombineras på olika sätt och som kan väga olika tungt i undervisningen. Innehållspunkterna är uttryckta mer eller mindre detaljerat.[24] I förslagen till kursplaner finns fyra kunskapsområden i det centrala innehållet ”Lyssna och läsa”, ”Samtala, tala och skriva”, ”Språkliga företeelser” samt ”Digitala färdigheter och källkritiskt förhållningssätt”.

I den nuvarande kursplanen för sfi finns fem områden i betygskriterierna: ”Hörförståelse”, ”Läsförståelse”, ”Muntlig interaktion”, ”Muntlig produktion” och ”Skriftlig färdighet”. Dessa är kopplade till den europeiska referensramen för språk (GERS)[25]. De olika kunskapsområdena och deras innehåll relaterar till varandra och ses inte som separata arbetsområden för undervisningen. För att signalera att språkutveckling inte består av fem separata områden utan ska ses som en helhet har Skolverket valt att föra ihop vissa av dessa

[24] Skolverket (2025). *Så använder du kursplanerna – Kommunal vuxenutbildning på grundläggande nivå och som anpassad utbildning på grundläggande nivå.*
[25] Skolverket (2007). Gemensam europeisk referensram för språk: lärande, undervisning och bedömning.

fem områden till kunskapsområden i centralt innehåll. I förslaget till nya kursplaner har de receptiva områdena, det vill säga höra och läsa, förts ihop till ett kunskapsområde och de produktiva och interaktiva områdena, det vill säga tala, samtala och skriva, till ett annat. Förutom dessa två kunskapsområden har vi valt att lyfta fram språkliga företeelser som är viktiga att undervisa om för att språkutveckling ska kunna ske. De språkliga företeelserna behövs för att bygga språket och för att språket ska nå en funktionell nivå i den vuxnes andraspråksutveckling. I kursplanerna för engelska och moderna språk benämns språkliga företeelser som en punkt i centralt innehåll inom såväl lyssna och läsa som tala, samtala och skriva men Skolverket föreslår att detta görs till ett eget område i kursplanerna för sfi för att betona vikten och ge mera detaljer om uttal, grammatik och ordförråd.

Även ”Digitala färdigheter och källkritiskt förhållningssätt” lyfts fram som ett kunskapsområde. Syftet är att undervisningen ska ge eleven möjlighet att utveckla ett källkritiskt förhållningssätt och grundläggande digitala färdigheter, utifrån elevens erfarenheter och kunskaper. Det har framkommit under samråd med lärare och forskare att det finns ett behov hos målgruppen att lägga en grund för att utveckla ett källkritiskt förhållningssätt. Det uttrycks till exempel i centralt innehåll i kurs 2B som ”Kännetecken för och skillnad mellan olika typer av information, till exempel individers åsikter och information från myndigheter.” eller i kurs 2D som ”Kännetecken för och skillnad mellan olika typer av information. Några källkritiska frågor.”

I Skolverkets förslag skrivs centralt innehåll fram med till viss del övergripande formuleringar och exempel. Det betyder att läraren har möjlighet att göra didaktiska val utifrån behovet hos den målgrupp som undervisas. I kurs 1B finns i förslaget innehållspunkterna ”Enkla berättelser, beskrivningar och presentationer, till exempel om egna erfarenheter och känslor.” och ”Enkel information. Scheman och tabeller, till exempel för mötestider och resvägar.”. Vidare anger inte centralt innehåll vilken domän som undervisningen ska omfatta, utan läraren kan göra didaktiska val utifrån mer övergripande formuleringar i kursplanerna.

Betygskriterier

Betygskriterierna uttrycker kännetecken på kunskaper men kan inte på egen hand säga något meningsfullt om en elevs kunskaper. De behöver läsas och tolkas i relation till kursplanens syfte, centrala innehåll och den undervisning som bedrivits. Betygskriterierna är formulerade utifrån målen för ämnet som helhet och är konstruerade för att läraren ska kunna göra sammantagna bedömningar av elevens kunskaper och utifrån dessa sätta betyg.[26]

I nuvarande kursplan gäller samma uppsättningar betygskriterier för respektive kurs B, C eller D, oavsett studieväg. I nuvarande kursplan är betygskriterierna detaljerade, delvis på grund av att det inte finns ett centralt innehåll. Det gör att det är många aspekter läraren behöver bedöma. I förslagen till nya kursplaner är många detaljer i stället flyttade till centralt innehåll, som beskrivits ovan. Genom att betygskriterierna i de nya kursplanerna är mindre detaljerade och omfattande ger de en större möjlighet för lärarna att avgöra vad som ska bedömas i förhållande till centralt innehåll och den undervisning som har bedrivits. Det gör även att betygskriterierna blir mindre styrande för undervisningen.

Exempel från nuvarande betygskriterier i kurs D, muntlig interaktion:

> Eleven kommunicerar med viss anpassning till syfte och samtalspartner i både informella och mer formella situationer i vardags-, samhälls-, studie- och arbetsliv. Eleven deltar i samtal och diskussioner om bekanta ämnen samt uttrycker och bemöter åsikter med enkla argument. Eleven framför och efterfrågar tankar och information som till viss del för samtalen och diskussionerna framåt.

Exempel från nuvarande betygskriterier i kurs D, muntlig produktion:

[26] Skolverket (2025). *Så använder du kursplanerna – Kommunal vuxenutbildning på grundläggande nivå och som anpassad utbildning på grundläggande nivå.*

> Eleven kommunicerar med viss anpassning till syfte och mottagare i både informella och mer formella situationer i vardags-, samhälls-, studie- och arbetsliv. Eleven beskriver, berättar om och redogör i enkel form för aktuella händelser, erfarenheter, intryck och åsikter samt ger råd och instruktioner. Eleven uttrycker sig begripligt, med visst flyt och till viss del sammanhängande samt visar viss språklig variation.

Förslag till nya betygskriterier i kurs 3D gällande muntlig produktion och interaktion:

> I sin muntliga kommunikation uttrycker sig eleven begripligt och till viss del sammanhängande. Eleven talar och samtalar om bekanta ämnen samt upprätthåller samtalen på ett i huvudsak fungerande sätt. Eleven visar viss språklig variation.

Betygskriterierna ovan bedöms utifrån centralt innehåll, bland annat:

> Enkla samtal och diskussioner med anpassning till samtalspartner. Att inleda, upprätthålla och avsluta samtal och diskussioner samt föra dem framåt. Att ställa och besvara frågor. Att framföra och efterfråga önskemål, information och tankar. Att uttrycka och bemöta åsikter. Enkla muntliga och skriftliga sammanfattningar. Att återge huvudinnehållet och identifiera väsentliga detaljer.

Ytterligare en förändring är att de så kallade domänerna inte står angivna i betygskriterierna i förslaget till de nya kurserna. De återfinns i stället i syftets första mening. Syftet beskriver de övergripande målsättningarna som ska gälla för undervisningen i den aktuella kursen, se avsnittet ovan om syftestexten.

Möjlighet att anpassa kurser utifrån elevens behov och mål

I det ovan nämnda regeringsuppdraget anges att kurserna i sfi ska vara anpassade till att elever har olika studiebakgrund och kurserna ska kunna ha olika inriktningar utifrån elevernas behov och mål med studierna. Skolverkets bedömning är att förslagen till nya kurser i sfi sammantaget ökar lärarens möjligheter att utforma undervisningen utifrån elevens studiebakgrund, behov och mål med studierna. Det kommer att vara möjligt att skapa olika inriktningar för undervisningen där ett behov finns. Skolverkets förslag till nya kursplaner innehåller övergripande formuleringar i kursplanerna vilket möjliggör att läraren kan göra didaktiska val utifrån behovet hos den målgrupp som undervisas. Att betygskriterierna är mindre detaljerade och omfattande ger en större möjlighet för lärarna att avgöra vad som ska bedömas i förhållande till centralt innehåll och den undervisning som har bedrivits. Kurserna i sfi syftar dock till att ge vuxna invandrare grundläggande kunskaper i svenska språket och utveckla ett funktionellt andraspråk. Det innebär att grunderna i en språkutbildning för nybörjare är desamma oavsett vilket mål individen har med sina studier. I kursplanerna framgår det genom att vissa innehållspunkter i centralt innehåll finnas med i de kursplaner som har samma slutnivå, till exempel kurs 1C, 2C och 3C. Det medför att anpassningar måste göras inom ramen för kursens syfte och mål.

I samtal med lärare har det framkommit att det med förslagen till nya kursplaner blir enklare att utforma undervisningen i så kallade kombinationsutbildningar där språk och yrkeskurser integreras. Genom att centralt innehåll införs och betygskriterierna blir mindre detaljerade än i nuvarande kursplan kan läraren göra didaktiska val utifrån behovet hos eleverna som undervisas. Elevens kunskaper blir då enklare att bedöma enligt de mer övergripande betygskriterierna.

Studievägarna är fortsatt en övergripande sammanhållen del för det antal kurser som riktar sig till respektive målgrupp. Genom att varje kurs inom studievägen får ett innehåll som tydliggör målgruppens behov och progression mellan kurserna, men även verksamhetspoäng som anger den studietakt målgruppen behöver för respektive kurs, blir det möjligt att ge riktvärden för hur många veckor varje kurs kan ta. Det är stor skillnad för elever som inte har någon tidigare erfarenhet av att studera att tillägna sig grundläggande läs- och skrivförmåga och sedan utveckla språket för att klara av kurs D, jämfört med elever som till exempel har studerat på akademisk nivå. Antal verksamhetspoäng kommer att markera omfattning för respektive kurs och målgrupp, se avsnitt 2.5.

Kurskoder

Skolverket föreslår att kodsättningen för de nya kursplanerna i sfi ska följa samma principer som kurskoderna för kurser som beslutades i samband med revideringen av kursplaner på de grundläggande nivåerna.[27] Skolverket gör därför bedömningen att det inte finns behov av ändringar i huvudmännens administrativa system.

Alternativa lösningar

Skolverket har övervägt alternativet med en kursplan för respektive studieväg, totalt tre kursplaner. Det skulle innebära att studieväg 1 skulle bestå av en kursplan med fyra nationella delkurser 1A–1D, studieväg 2 av en kursplan med tre nationella delkurser 1B–1D och studieväg 3 av två nationella delkurser 3C–3D. Detta eftersom regeringsuppdraget anger att det ska finnas en kursplan för varje kurs i sfi. Skolverkets analys gällande möjligheten att dela upp nationella kurser i sfi i delkurser (se avsnitt 2.4) visar att det finns fördelar med att göra delkurser, men även nackdelar. Myndighetens bedömning är att fördelarna överväger och föreslår därför att det för sfi ska vara möjligt för rektor att besluta om delkurser på samma sätt som för övriga komvux. Vi har därför valt att föreslå ett system med en kursplan per nationell kurs i sfi. Vi har fått positiv återkoppling från lärare och rektorer gällande möjligheter att göra delkurser, främst för målgruppen med kort studiebakgrund.

Ett annat alternativ är att gå längre när det gäller att differentiera kurserna utifrån individens mål med studierna och skapa nya kurser för varje inriktning. Det skulle kunna innebära att det blir väldigt många kurser. I ett sådant system skulle det även kunna bli problematiskt om en elev till exempel läser kurs 2C inriktad mot högre studier för att sedan byta inriktning och läsa kurs 3D mot ett yrke. Då skulle systemet även behöva omhänderta olika former av tillgodoräknanden. Oavsett om individens mål med studierna är att gå vidare till högre studier eller om kurserna skulle inriktas mot ett specifikt yrke är grunderna i en språkutbildning för nybörjare desamma.

Ett system med många kursplaner kan vara svårt för rektor att resurssätta och det kan innebära att verksamheter med ett litet elevunderlag inte ges de bästa förutsättningarna att kunna bedriva samtliga kurser inom sfi. Många små verksamheter har redan idag problem med att organisera tillräckligt homogena elevgrupper på grund av ett litet elevunderlag. Om kurserna skulle vara inriktade mot särskilda yrken eller yrkesområden respektive högre studier skulle detta ytterligare försvåra verksamheternas möjligheter att organisera och resurssätta undervisningen. Det kan även vara utmanande för elever att göra väl underbyggda val i ett system med alltför många kurser med specifikt innehåll.

2.2 Nationella kurser i grundläggande läs- och skrivinlärning

Regeringen har gett Skolverket i uppdrag att ta fram en eller flera nationella kurser i grundläggande läs- och skrivinlärning. Kursen eller kurserna ska kunna läsas innan eller kombineras med övriga kurser inom sfi. En sådan förändring där grundläggande läs- och skrivinlärningen blir nationella kurser, med ett innehåll som ger bättre stöd för lärares utformning av undervisningen, menar regeringen skulle underlätta planeringen för lärarna och skapa ökad tydlighet och likvärdighet för eleverna.

Målgruppen för undervisning i grundläggande läs- och skrivinlärning är bred. Den inne-fattar både elever som inte är funktionellt litterata på sitt starkaste språk och elever som är litterata, men behöver lära sig det latinska alfabetet. Målgruppen för sfi har förändrats under de senaste åren, där elever med kort tidigare utbildningsbakgrund har ökat.[28]

---

[27] Föreskrifter om ändring i Skolverkets föreskrifter (SKOLFS 2012:18) om kursplaner för kommunal vuxenutbildning på grundläggande nivå SKOLFS 2025:11 och Föreskrifter om ändring i Skolverkets föreskrifter (SKOLFS 2012:19) om kursplaner för kommunal vuxenutbildning som anpassad utbildning på grundläggande nivå SKOLFS 2025:12.

[28] Skolverket (2025) *Utvärdering av den förenklade betygsskalan inom komvux,* Rapport 2025:4.

Idag regleras den grundläggande läs- och skrivinlärningen i kursplanen för sfi, men regleringen är knapphändig och upplevs ofta som otydlig. I den nuvarande kursplanen för sfi listas ett antal möjligheter som undervisningen i grundläggande läs- och skrivinlärning ska ge eleven, men utöver det ger kursplanen begränsad vägledning i vad undervisningen ska innehålla. Det anges inte heller något tydligt syfte med undervisningen. I kursplanen anges också att lärprocessen ser annorlunda ut för elever som är litterata, men inte behärskar det latinska alfabetet. Vissa lärare uppger under samråd att kursplanen ger ett tillräckligt stöd för undervisningen i grundläggande läs- och skrivinlärning, medan andra menar att kursplanen behöver förtydligas med mer konkret innehåll och tydliga målpunkter. Den otydligheten kan innebära att verksamheter upplever en osäkerhet gällande hur undervisningen ska organiseras. Det kan även innebära att elever som har rätt till och behov av undervisning och stöd i sin läs- och skrivinlärning, inte får det. Skolverkets behovsanalys för sfi[29] visar att regleringen gällande den grundläggande läs- och skrivinlärningen behöver bli tydligare.

I samtal med lärare och rektorer framkommer att det finns en osäkerhet om hur de ska tolka kursplanens skrivningar gällande undervisningen i läs- och skrivinlärning, vilket gör att det kan finns en stor variation i hur undervisningen organiseras. Detta kan i sin tur leda till bristande likvärdighet. Lärarna lyfter även att framför allt nyutexaminerade, oerfarna och obehöriga lärare inte stöttas av skrivningarna i kursplanen.[30]

Det finns ingen särskild utbildningsväg för lärare inom komvux, utan lärare inom sfi har varierande utbildning. Lärare som är behöriga att undervisa på en viss nivå eller i ett visst ämne i grundskolan eller gymnasieskolan är också behöriga att undervisa i motsvarande nivå eller ämne i komvux. De lärare vars utbildning är inriktad mot grundskolans högre årskurser och gymnasieskolan har inte alltid med sig utbildning i att lära elever att läsa och skriva från grunden. Kravet för att bli legitimerad lärare i sfi är en lärarexamen och minst 30 högskolepoäng eller motsvarande i ämnet svenska som andraspråk.[31] 2023/24 hade drygt 83 procent av lärarna som tjänstgjorde inom sfi en pedagogisk lärarexamen. Knappt 55 procent av dem hade under samma period en lärarlegitimation med behörighet att undervisa inom sfi.[32]

Förslag gällande nationella kurser i grundläggande läs- och skrivinlärning

Skolverket föreslår två nationella kurser i grundläggande läs- och skrivinlärning: Grundläggande läs- och skrivinlärning och Latinisering. Kursen Grundläggande läs- och skrivinlärning ska möta behoven hos elever som inte är funktionellt litterata på sitt starkaste språk. Kursen Latinisering ska möta behoven hos elever som är litterata, men behöver lära sig det latinska alfabetet. Genom att ta fram en kursplan för respektive kurs som följer samma konstruktionsprinciper som övriga nya kursplaner för sfi, tydliggörs målgrupp, syfte med mål, centralt innehåll och betygskriterier, se avsnitt 2.1.

Genom att föreslå två kursplaner för kurserna i grundläggande läs- och skrivinlärning blir det tydligare vad respektive kurs ska innehålla, vilket underlättar för lärare när de ska planera undervisningen. Det kommer även skapa en ökad tydlighet och likvärdighet för eleverna. Idag kan undervisningen utformas på olika sätt beroende på hos vilken huvudman eleven läser eftersom nuvarande kursplan inte ger tydligt stöd gällande undervisningens innehåll. Genom att strukturen följer de övriga kursplanerna i sfi, blir det lättare att säkerställa att elever som har behov av undervisning i grundläggande läs- och skrivinlärning får det. Kursplanerna anpassas även till de övriga kurserna i sfi som tas fram parallellt, så att systemet för utbildningen i sfi kan bli mer sammanhållet. Det innebär bland annat att

[29] Skolverket (2024). *Behovsanalys gällande regeringsuppdraget att ta fram kurser för kommunal vuxenutbildning i svenska för invandrare (U2024/01043).* Dnr 2022:920.
[30] Ibid.
[31] 31 a § förordningen (2011:326) om behörighet och legitimation för lärare och förskollärare.
[32] Sveriges officiella statistik komvux. Tabell 5 Anställda med lärarlegitimation och behörighet för sfi 2023/24.

Skolverket har sett över progression mellan kurserna i grundläggande läs- och skrivinlärning och övriga kurser i sfi. Det ska bli ett naturligt steg från till exempel kurs Grundläggande läs- och skrivinlärning till kurs 1A, och från kursen Latinisering till kurs 2B.

Enligt nuvarande reglering sätts inte betyg på delen gällande grundläggande läs- och skrivinlärning eftersom det inte är någon kurs. Det finns olika åsikter när det gäller att bedöma och sätta betyg på de föreslagna kurserna i grundläggande läs- och skrivinlärning. Vissa lärare menar att det kan fungera att sätta betyg på kursen Grundläggande läs- och skrivinlärning. Lärare behöver redan idag göra en bedömning av elevens kunskaper och sätta betyg på kurs A för att avgöra om eleven är redo att gå vidare till kurs B. Skolverkets bedömning är att lärare som undervisar elever som inte kan läsa och skriva på något språk, kan avgöra när eleven kan tillräckligt mycket. Skolverkets bedömning är att kurserna Grundläggande läs- och skrivinlärning och Latinisering ska följa regleringen för övriga kurser i komvux, se avsnitt 2.5.

Genom att tydliggöra syfte och centralt innehåll i de föreslagna nationella kurserna i grundläggande läs- och skrivinlärning tydliggörs vilken lärarkompetens som krävs. Lärare som ska undervisa i dessa kurser behöver till exempel kunskaper om hur vuxna elever lär sig läsa och skriva. Det kan innebära att lärare som ska undervisa i de två nya kurserna behöver fortbildning inom grundläggande läs- och skrivinlärning. Genom att syfte och centralt innehåll i kursplanerna ramar in vad undervisningen syftar till och vilket innehåll eleven ska möta i undervisningen blir det även tydligare hur studiehandledning på modersmål kan planeras.

Alternativa lösningar

Skolverket har även övervägt att ta fram en grund- och en fortsättningskurs i grundläggande läs- och skrivinlärning respektive latinisering, det vill säga totalt fyra kurser. En utmaning med detta alternativ är att ta fram ett relevant innehåll med progression mellan grund- och fortsättningskursen, men även till exempelvis kurs 1A respektive 2B eller 3C. Skolverkets bedömning är att förslaget till nya kurser i sfi som helhet bör fungera väl med två kurser för att ge eleverna det stöd de behöver. Verksamheten kan även välja att låta eleven läsa Grundläggande läs- och skrivinlärning och Latinisering parallellt med andra kurser i sfi, och på det sättet fördela stödet utifrån elevens behov.

Skolverket har även övervägt alternativet att inte sätta betyg på kurserna i grundläggande läs- och skrivinlärning och i stället enbart utfärda intyg vid avslutad kurs. Skolverket jämförde med kriterier för bedömning av kunskaper som finns inom komvux som anpassad utbildning på grundläggande nivå och dess ämnesområden. Ett skäl till att inte välja det alternativet är att regeringsuppdraget anger att Skolverket ska ta fram nationella kurser i grundläggande läs- och skrivinlärning, och nuvarande reglering för sfi och övriga komvux anger att betyg ska sättas på varje avslutad kurs.[33] Om de nationella kurserna i grundläggande läs- och skrivinlärning inte skulle betygsättas blir det något som avviker från gällande reglering om att betyg sätts på avslutad kurs. Det skulle i så fall bli en form av hybridlösning mellan en nationell delkurs och en orienteringskurs. Regleringen av komvux är redan idag komplex och för att inte föreslå ytterligare alternativa lösningar, så föreslår Skolverket att kurserna i grundläggande läs- och skrivinlärning regleras på samma sätt som övriga kurser i sfi när det gäller betygssättning. För elever som eventuellt byter huvudman eller verksamhet under sin studietid är det en fördel att de får ett betyg på en nationell kurs i grundläggande läs- och skrivinlärning.

2.3 Verksamhetspoäng

Regeringen har gett Skolverket i uppdrag att för varje kurs i sfi ange kursens studieomfattning i form av verksamhetspoäng (vp). I regeringsuppdraget anges att genom att ta fram och ange verksamhetspoäng för varje kurs definieras hur många veckor med heltidsstudier

[33] 20 kap. 35 § skollagen.

som normalt krävs för att klara kursen. Därmed uppnås en nationell förväntansbild för hur elevernas progression ska se ut och deras språkliga utveckling blir lättare att följa upp. Regeringen bedömer att en tydligt definierad förväntansbild skulle öka kraven både på eleven att ta ansvar för sitt eget lärande och på kommunen att eleverna ska få en kvalitativ undervisning.[34]

Verksamhetspoäng regleras i förordningen om vuxenutbildning. Med verksamhetspoäng avses ett mått på studieomfattningen eller valideringen inom kommunal vuxenutbildning på grundläggande och gymnasial nivå samt kommunal vuxenutbildning som anpassad utbildning. För en veckas heltidsstudier beräknas 20 verksamhetspoäng, eller för validering av motsvarande omfattning. En årsstudieplats inom kommunal vuxenutbildning på grundläggande eller gymnasial nivå eller inom kommunal vuxenutbildning som anpassad utbildning motsvarar 800 verksamhetspoäng.[35] Som framgår i avsnitt 2.5 saknas motsvarande bestämmelser om studieomfattning för sfi. Bestämmelserna om verksamhetspoäng i förordningen om vuxenutbildning berör olika aspekter, bland annat individers studieomfattning samt kurs- och ämnesplaners omfattning.

Flera statliga utredningar har diskuterat frågan om verksamhetspoäng och andra aspekter av studieomfattning i sfi och gjort bedömningar eller lämnat förslag.[36] I Skolverkets regeringsuppdrag 2010 då myndigheten skulle ta fram verksamhetspoäng för grundläggande komvux ingick också att utreda möjligheten att använda verksamhetspoäng i sfi.[37]

De verksamhetspoäng som finns i komvux idag speglar på olika sätt kurs- eller ämnesplaner i andra skolformer. Till exempel var grundskolans timplaner en av flera parameter när verksamhetspoäng togs fram för kursplaner inom komvux på grundläggande nivå. För sfi finns inte någon motsvarande koppling till utbildning i andra skolformer.

Förslag gällande verksamhetspoäng

I Skolverkets förslag till nya kurser i sfi anges studieomfattningen i verksamhetspoäng för varje kurs, enligt samma definition av vad som är heltidsstudier som för övriga komvux.[38]

Kurserna inom de tre studievägarna föreslås till viss del få olika innehåll beroende på elevens studievana och utbildningsbakgrund, förutsättningar att lära och progressionstakt. (se även avsnitt 2.1) De verksamhetspoäng som Skolverket föreslår skiljer sig åt mellan de olika kurserna, för att tydliggöra vilken studietakt respektive målgrupp behöver för att tillgodogöra sig innehållet och nå målen för kursen.

En utgångspunkt för Skolverkets förslag är officiell statistik för de nuvarande kurserna inom sfi avseende åren 2019–2023. Uppgifterna omfattar dels genomsnittlig tid i veckor mellan kursstart och kursslut för kursdeltagare som avslutat kursen under kalenderåret, dels genomsnittligt antal timmar för kursdeltagare som avslutat kursen under kalenderåret. Utöver det har även uppgifter gällande antal kursdeltagare som avslutat kursen med godkänt betyg använts.[39]

---

[34] Regeringen (2010). *Uppdrag till Statens skolverk att göra en översyn av kursplanerna för viss vuxenutbildning* (U2010/5853/SV).
[35] 2 kap. 1 § förordningen om vuxenutbildning.
[36] Se särskilt *Svenska för invandrare – valfrihet, flexibilitet och individanpassning* (SOU 2013:76), *På väg – mot stärkt kvalitet och likvärdighet inom komvux för elever med svenska som andraspråk* (KLIVA-utredningens delbetänkande, 2019), *Samverkande krafter – för stärkt kvalitet och likvärdighet inom komvux för elever med svenska som andraspråk* (SOU 2020:66).
[37] Regeringen (2010). *Uppdrag till Statens skolverk att göra en översyn av kursplanerna för viss vuxenutbildning* (U2010/5853/SV).
[38] 2 kap. 1 och 2 §§ förordningen om vuxenutbildning.
[39] Jämförelsetal – Skolverket komvux (svenska för invandrare) – studieresultat: kalenderåren 2019–2023.

Arbetsprocessen

Skolverket har beaktat följande faktorer vid framtagande av förslag till verksamhetspoäng för de nya kurserna i sfi:

- målgruppsbeskrivning, syfte och centralt innehåll i Skolverkets förslag till nya kurser,
- genomsnittligt antal veckor för att slutföra respektive kurs år 2019–2023,
- antal timmar till avslutad kurs år 2019–2023,
- andel kursdeltagare med godkänt betyg i jämförelse mellan kurserna i de tre studievägarna år 2019–2023,
- omfördelning av poäng till kursen Grundläggande läs- och skrivinlärning och kursen Latinisering.

I följande avsnitt beskrivs ovan punkter mer utförligt.

Genomsnittlig tid i veckor mellan kursstart och kursslut för kursdeltagare som avslutat kursen under kalenderåret

Som underlag för beräkningen har genomsnittlig tid i veckor för kursdeltagare i de olika kurserna under åren 2019–2023 använts. Beräkningarna baseras till största del på underlaget från 2023. Detta för att det inte var några större förändringar mellan de fem åren och på grund av pandemins påverkan under framför allt år 2021 och 2022. Huvudmän upplevde att elever på framför allt studieväg 1 och 2 inom sfi behövde längre tid för att slutföra sina kurser under pandemin, vilket bekräftas av den officiella statistiken på nationell nivå.[40] För kursdeltagare inom studieväg 3 har antal veckor minskat något, för studieväg 2 har de legat på samma nivå och för studieväg 1 har de minskat något i jämförelse med år 2021 och 2022.[41]

Genomsnittligt antal veckor för respektive kurs har multiplicerats med 20, då 20 verksamhetspoäng motsvarar en veckas heltidsstudier. Dessa siffror har sedan avrundats till närmaste hundratal. Det har även gjorts vissa justeringar av antalet verksamhetspoäng inom en studieväg. För studieväg 1 har en omfördelning av verksamhetspoäng gjorts från kurs 1A och 1B till kursen Grundläggande läs-och skrivinlärning. För studieväg 2 har verksamhetspoäng omfördelats från kurs 2B till kursen Latinisering.

Därefter har en jämförelse gjorts av tilldelade verksamhetspoäng mellan kurserna 1D, 2D och 3D, kurserna 1C, 2C och 3C samt kurserna 1B och 2B. Jämförelsen gjordes utifrån genomsnittligt antal veckor som behövts för att avsluta kursen, men också genomsnittligt antal elevtimmar för kursdeltagare som avslutat kursen. Utifrån det justerades antalet verksamhetspoäng för vissa kurser.

Måluppfyllelse

Skolverket har även använt statistik för studieresultat gällande måluppfyllelsen hos kursdeltagare som avslutat kursen med betyg G respektive IG under åren 2019–2023.[42] Detta för att se om det har funnits skillnader i måluppfyllelse för kursdeltagare i de olika kurserna och studievägarna under de fem senaste åren. I den här granskningen iakttogs endast de kursdeltagare som avslutat respektive kurs med betyg. Kursdeltagare som avbrutit studierna inkluderades inte, vilket också är anledningen till att procentsatserna i det här delavsnittet skiljer sig från hur Skolverket redovisar statistik om måluppfyllelse i andra sammanhang.

När det gäller kurserna inom studieväg 3 har måluppfyllelsen varit hög och andelen kursdeltagare som avslutat kurs 3C och 3D med betyget godkänt har legat stabilt högt över 90

[40] Skolverket (2022), Covid-19-pandemins konsekvenser för skolväsendet – slutredovisning.
[41] Jämförelsetal – Skolverket komvux (svenska för invandrare) – studieresultat: kalenderåren 2019–2023.
[42] Ibid.

procent de senaste fem åren. För kursdeltagare i kurs 3C var det 94 procent år 2023, och för kurs 3D 97 procent. Det totala elevantalet har ökat något från år 2020 till år 2023.

Även för studieväg 2 har måluppfyllelsen varit hög och andelen kursdeltagare som avslutat kurs 2B, 2C och 2D med betyget godkänt har legat stabilt över 90 procent de senaste fem åren. Andelen kursdeltagare som år 2023 avslutade kurs 2B med betyget godkänt var 97 procent, andelen för kurs 2C var 94 procent och för kurs 2D 92 procent. Antalet kursdeltagare i respektive kurs har varierat något under åren, men det är inte några större förändringar.

Måluppfyllelsen inom studieväg 1 har varierat mellan de olika kurserna. I kurs 1A har andelen kursdeltagare som avslutat kursen med godkänt betyg varit hög under de senaste fem åren, mellan 94–96 procent. För de övriga kurserna inom studieväg 1 har andelen kursdeltagare som avslutat kursen med godkänt betyg däremot sjunkit. För kursdeltagare i kurs 1B sjönk andelen från 88 procent år 2020 till 85 procent år 2023. Under samma period sjönk andelen kursdeltagare med betyget godkänt i kurs 1C från 88 procent till 79 procent och i kurs 1D från 92 procent till 88 procent. Kurs 1D har minst antal deltagare vilket gör att det blir större förändringar gällande andelar. Antalet kursdeltagare i respektive kurs har varierat något under åren, men det är inte några större förändringar.

Statistiken visar på hög måluppfyllelse för kursdeltagare inom studieväg 2 och 3. För studieväg 1 är måluppfyllelsen generellt sett lägre och den har även minskat under de senaste åren för samtliga kurser utom för kurs 1A.

Jämförelse mellan tid till avslutad kurs och andelen kursdeltagare med godkänt betyg

Skolverket har jämfört förslagen till verksamhetspoäng mellan kurserna i de tre studievägarna gällande antalet timmar till avslutad kurs och andelen kursdeltagare med godkänt betyg.[43] Vid jämförelsen utgick Skolverket från förslag till verksamhetspoäng per kurs, framtaget utifrån ovanstående beräkningsgrunder.

Jämförelsen har gjorts för att se relationen mellan antalet verksamhetspoäng för kurserna i studieväg 2 och motsvarande kurser i studieväg 3. Detta för att stämma av förslagen till verksamhetspoäng utifrån den studietakt respektive målgrupp behöver för att tillgodogöra sig innehållet och nå målen för kursen. Utifrån den jämförelsen minskades antalet verksamhetspoäng i kurserna för studieväg 3 då kursdeltagarna generellt sett når godkända betyg på kortare tid än efter motsvarande kurs i studieväg 2.

På samma sätt har en jämförelse gjorts för att se relationen mellan antalet verksamhetspoäng för kurserna inom studieväg 2 och motsvarande kurser inom studieväg 1. Detta för att se hur många timmar som elever inom studieväg 1 har behövt för att nå godkänt betyg jämfört med motsvarande kurs inom studieväg 2. Den skillnaden var betydligt större, vilket gjorde att antalet verksamhetspoäng ökades något för studieväg 1.

Slutligen har en jämförelse gjorts mellan det totala genomsnittliga antalet veckor i statistiken för 2023 för de olika studievägarna. Det visar att elever inom studieväg 1 behöver dubbelt så många veckor jämfört med elever inom studieväg 2, och elever inom studieväg 3 behöver knappt hälften av antalet veckor jämfört med elever inom studieväg 2. Samma korrelation av tid gäller för såväl genomsnittlig tid i veckor för avslutade studier inom studievägarna som genomsnittligt antal timmar.

Utifrån ovan beräkningar har Skolverket tagit fram följande förslag.

Förslag gällande studieväg 3

Studieväg 3, kurs 3C och 3D, omfattar i förslaget totalt 800 vp, vilket ger 40 veckors studietid. Utöver det kan kursen Latinisering på 100 vp i vissa fall erbjudas till elever som är

[43] Jämförelsetal – Skolverket komvux (svenska för invandrare) – studieresultat: kalenderåret 2023.

litterata, men behöver lära sig det latinska alfabetet. Kursen Latinisering kan läsas innan kurs 3C eller parallellt med andra kurser.

Kurs 3C: 500 vp, totalt 25 veckor

Kurs 3D: 300 vp, totalt 15 veckor

Kurs Latinisering: 100 vp, totalt 5 veckor

I Skolverkets förslag är antalet verksamhetspoäng omräknat till veckor något lägre för kurs 3C och 3D jämfört med vad statistiken visar gällande genomsnittligt antal veckor för att slutföra respektive kurs.

Skolverkets statistik baserat på studieresultat som presenterats ovan och de beräkningar som gjorts visar att kurs 3C behöver fler verksamhetspoäng än kurs 3D. Det beror delvis på att kurs 3C är en nybörjarkurs, men också på omfattningen av respektive kurs i förslaget till nya kursplaner. Det framgår i kursernas syfte, centrala innehåll och betygskriterier, men även i målgruppsbeskrivningen där elevens studiebakgrund beskrivs, till exempel i kurs 3C ”en elev som har bred erfarenhet av formella studier och av att använda skrift i olika sammanhang”.

Skolverkets sammanslagna statistik över studieresultaten och beprövad erfarenhet från sfi-verksamheter bekräftar att en elev med bred erfarenhet av formella studier, god studievana och vana att använda skrift i olika sammanhang har goda förutsättningar att tillgodogöra sig innehållet samt nå målen för kurserna 3C och 3D inom de föreslagna kurstiderna för studieväg 3. Skolverket föreslår därför ovanstående antal verksamhetspoäng per kurs.

Förslag gällande studieväg 2

Studieväg 2, kurs 2B, 2C och 2D, omfattar i förslaget totalt 2 000 vp, vilket ger 100 veckors studietid. Utöver det finns kursen Latinisering på 100 vp för elever som är litterata, men behöver lära sig det latinska alfabetet. Kursen Latinisering kan läsas innan kurs 2B eller parallellt med andra kurser.

Kurs 2B: 600 vp, totalt 30 veckor

Kurs 2C: 800 vp, totalt 40 veckor

Kurs 2D: 600 vp, totalt 30 veckor

Kurs Latinisering: 100 vp, totalt 5 veckor

I Skolverkets förslag är antalet verksamhetspoäng omräknat till veckor desamma som statistiken visar var det genomsnittliga antalet veckor för att slutföra kurserna 2B, 2C och 2D, inklusive kursen Latinisering.

Skolverkets statistik visar att utifrån det genomsnittliga antalet timmar till avslutad kurs är måluppfyllelsen för elever på kurs 2B, 2C och 2D hög, precis som för elever inom studieväg 3. De studieresultat som presenterats ovan och de beräkningar som gjorts visar att kurs 2C behöver flest antal verksamhetspoäng. När det gäller kurs 2B har 100 vp flyttats till kursen Latinisering. I förslaget till nya kursplaner anges omfattningen av respektive kurs och vilken målgrupp den riktar sig till. Det framgår i kursernas syfte, centrala innehåll och betygskriterier, men även i målgruppsbeskrivningen där elevens studiebakgrund beskrivs.

Skolverkets sammanslagna statistik över studieresultaten och beprövad erfarenhet från sfi-verksamheter bekräftar att en elev med erfarenhet av formella studier och av att använda skrift i olika sammanhang har goda förutsättningar att tillgodogöra sig innehållet samt nå målen för kurserna 2B, 2C och 2C inom de föreslagna kurstiderna för studieväg 2. Skolverket föreslår därför ovanstående antal verksamhetspoäng per kurs.

Förslag gällande studieväg 1

Studieväg 1, kurserna 1A–1D, omfattar i förslaget totalt 3 600 vp, vilket ger 180 veckors studietid. Utöver det finns kursen Grundläggande läs- och skrivinlärning på 400 vp som

riktar sig till en elev som behöver lära sig att läsa och skriva. Kursen Grundläggande läs- och skrivinlärning kan läsas innan kurs 1A eller parallellt med andra kurser.

Kurs 1A: 800 vp, totalt 40 veckor

Kurs 1B: 900 vp, totalt 45 veckor

Kurs 1C: 1000 vp, totalt 50 veckor

Kurs 1D: 900 vp, totalt 45 veckor

Kurs Grundläggande läs- och skrivinlärning: 400 vp, totalt 20 veckor

I Skolverkets förslag är antalet verksamhetspoäng omräknat till veckor något lägre för kurs 1A och 1B än vad statistiken visar var det genomsnittliga antalet veckor för att slutföra kurserna. I förslaget ingår verksamhetspoäng för kursen Grundläggande läs- och skrivinlärning, vilket kan förklara denna skillnad.

Skolverkets statistik visar vidare att utifrån det genomsnittliga antalet timmar till avslutad kurs är måluppfyllelsen för elever på kurs 1A hög, men för elever på kurs 1B, 1C och 1D är måluppfyllelsen betydligt lägre. Skolverkets statistik baserat på studieresultat som presenterats ovan och de beräkningar och jämförelser som gjorts visar att elever som studerar på kurs 1B behöver betydligt längre tid än elever som studerar på kurs 2B. Detsamma gäller för kurs 1C i jämförelse med kurs 2C. Utöver det är måluppfyllelsen för kursdeltagare inom 1B och 1C lägre än för kursdeltagare inom 2B och 2C.

Omfattningen i form av verksamhetspoäng ska vara i proportion till målgruppsbeskrivning, syfte och centralt innehåll för respektive kurs. Målgruppsbeskrivningen beskriver elevens studiebakgrund, till exempel i kurs 1B: ”Kursen är avsedd för en elev som har uppnått vissa grundläggande läs- och skrivfärdigheter på svenska. Eleven har viss erfarenhet av formella studier och av att använda skrift i några sammanhang.”. Det visar att eleven har påbörjat sina formella studier, men har mindre erfarenhet av att använda skrift. Antalet verksamhetspoäng påverkas av vilken målgrupp som kursen riktar sig till. Antalet verksamhetspoäng för kurserna inom studieväg 1 är högre i jämförelse med motsvarande kurser inom studieväg 2 och 3. Det beror på att målgruppen för studieväg 1 har mindre erfarenhet av formella studier och av att läsa och skriva på svenska vilket påverkar tiden som dessa elever behöver för att nå målen för respektive kurs. Syfte och centralt innehåll anger vad undervisningen ska behandla.

Skolverkets sammanslagna statistik över studieresultaten och beprövad erfarenhet från sfi-verksamheter bekräftar att en elev som saknar eller har liten erfarenhet av formella studier och av att använda skrift i olika sammanhang har förutsättningar att tillgodogöra sig innehållet samt nå målen för kurserna 1A, 1B, 1C och 1D inom de föreslagna kurstiderna för studieväg 1. Skolverket föreslår därför ovanstående antal verksamhetspoäng per kurs.

Kursen Grundläggande läs- och skrivinlärning riktar sig till en elev som behöver lära sig att läsa och skriva. Eleven saknar eller har liten erfarenhet av formella studier. Eleven kan ha viss erfarenhet av skrift i olika sammanhang. Nästa steg i utbildningen är att läsa kurs 1A för att lära sig grunderna i svenska språket och få stöd i sin läs- och skrivutveckling. Det handlar om elever som saknar eller har liten erfarenhet av formella studier och av att använda skrift i något sammanhang. Vid beräkning av antalet verksamhetspoäng har Skolverket bedömt att dessa två kurser ska omfatta 400 vp respektive 800 vp för att eleven ska få möjlighet att kunna tillgodogöra sig innehållet och nå målen för kurserna inom den föreslagna kurstiden.

Samtliga elever på studieväg 1 kommer dock inte att läsa Grundläggande läs- och skrivinlärning vilket gör att studieomfattningen behöver vara tillräckligt omfattande på kurserna 1A-1D, vilket också har beaktats vid beräkningen.

Målgrupp studieväg 1

Elever som studerar kurser inom studieväg 1 behöver längre tid i utbildningen jämfört med elever på studieväg 2 och 3. Det beror på olika faktorer och Skolverket har i förslaget till nya kurser differentierat kurserna för att till exempel möta behoven av anpassning utifrån elevernas studiebakgrund, så som beskrivits ovan.

Exempel på faktorer som påverkar språkinlärningen för denna målgrupp och som beskrivs i forskningslitteratur är att många elever är mycket ovana vid teoretiska studier och formell språkinlärning.[44] Ytterligare en aspekt är att man som vuxen inte har tid eller möjlighet att successivt skolas in i elevrollen på det sätt som barn gör när de börjar förskolan. Som vuxen nybörjare påbörjas de formella studierna direkt.[45] I början av studierna har många svårt att förstå läraren och det som händer i skolan.[46]

Kurvers med flera sammanfattar litteracitetsforskning från 1960-talet och framåt och beskriver bland annat varför det är svårt och tidskrävande för vuxna att lära sig läsa och skriva på ett andraspråk. Det gäller särskilt dem som tidigare inte haft möjlighet att utveckla läs- och skrivförmåga på sitt förstaspråk och som inte har erfarenhet av den slags skriftspråklighet som kännetecknar det liv som levs i de europeiska länderna.[47]

Lundgren menar att när det gäller elever som behöver lära sig att läsa och skriva på svenska, finns det en mängd faktorer som påverkar språkinlärningen och som gör att det tar lång tid att utveckla ett andraspråk och ett skriftspråk. För ett barn eller en ungdom kan det ta upp till tio år att hinna ikapp en modersmålstalare. Det finns inte några kända beräkningar för hur lång tid det kan ta för en vuxen person att utveckla ett andraspråk.[48]

Wedin jämför andraspråksinlärare som är barn och ungdomar och deras sätt att lära sig läsa och skriva med vuxna. Wedin skriver: ”Vuxna har med sig kunskap och erfarenhet av helt andra slag som påverkar hur de utvecklar sin skriftspråkskompetens. Detta gäller i synnerhet lågutbildade personer och de som ännu inte har fått möjlighet att lära sig läsa och skriva.”.[49]

Marrapodi beskriver de kognitiva färdigheter som varje läsutvecklingsmetod förutsätter hos inläraren. Hon relaterar detta till vad forskning visat om vilka kognitiva färdigheter som vissa andraspråksinlärare ännu inte utvecklat på grund av att de aldrig fått lära sig läsa och skriva.[50]

För att eleven ska få möjlighet att kunna tillgodogöra sig innehållet och nå målen för kurserna 1A, 1B, 1C och 1D inom den föreslagna kurstiden behöver studietakten vara långsam på studieväg 1. Skolverket föreslår därför ovanstående antal verksamhetspoäng per kurs.

---

[44] Franker, Q. (2004). Att utveckla litteracitet i vuxen ålder – alfabetisering i en tvåspråkig kontext. I: Hyltenstam, K. & Lindberg, I. (red.). *Svenska som andraspråk: i forskning, undervisning och samhälle*. Lund: Studentlitteratur.

[45] Kjell C. (2003). Literacy practices in an informal settlement in the Cape Peninsula. I: Prinsloo, M. & Breier, M. (eds.), *The Social Uses of Literacy. Studies in Written Language and Literacy 4*. Sached books and J. Benjamins publishing company.

[46] Alver, V. & Dragelid, K. M. (2001). Er vi på rett vei nå? Opplæring for analfabeter i Norge. I: Nauclér, Kerstin, 2001: *Symposium 2000 – Ett andraspråksperspektiv på lärande*. Stockholm: Sigma Förlag.

[47] J. Kurvers, I. van de Craats & R. van Hout (2015) Footprints for the future: Cognition, literacy and second language learning by adults. I: I van de Craats, J. Kurvers & R van Hout (Eds.) *Adult literacy, second language and cognition*. Editors Nijmegen: Center for Language Studies (CLS) Luria, A. (1975), Cognitive development: its cultural and social foundations. Cambridge: Cambridge University Press.

[48] Lundgren, B (2005). *Skolan i livet – Livet i skolan, Några illitterata invandrarkvinnor lär sig tala, läsa och skriva på svenska som andraspråk*. Umeå universitet.

[49] Wedin, Å. (2010). *Vägar till svenskt skriftspråk för vuxna andraspråksinlärare*. Studentlitteratur.

[50] Marrapodi, J. (2013), “What Doesn’t Work for the Lowest Level Literacy Learners and Why?”. I: Apples – Journal of Applied Language Studies Vol. 7, 1, 2013, sid. 7–23.

Sammanställning av Skolverkets förslag till verksamhetspoäng för de nya kurserna i sfi

Stv 1	VP	Stv 2	VP	Stv 3	VP
kurs 1D	900	kurs 2D	600	kurs 3D	300
kurs 1C	1000	kurs 2C	800	kurs 3C	500
kurs 1B	900	kurs 2B	600	**3C-D**	**800**
kurs 1A	800	**2B-D**	**2000**	kurs LA	100
1A-D	**3600**	kurs LA	100		
kurs GL	400				

Tabell 2. Kurser och förslag till antal verksamhetspoäng

Alternativa lösningar

Skolverket ser inte att det inte finns några alternativa lösningar för att ange studieomfattningen i form av verksamhetspoäng för varje kurs, enligt regeringsuppdraget.

2.4 Uppdrag att analysera om kurser i sfi ska få delas upp i delkurser

Regeringen har gett Skolverket i uppdrag att analysera om kurserna i sfi bör få delas upp i delkurser. Ett viktigt syfte med att ta fram nya kurser i sfi är att kurserna ska ge ett bättre stöd för att möta de krav på individanpassning som ställs på utbildningen. Mot bakgrund av detta syfte skulle en ändrad reglering, så att bestämmelserna om delkurser i förordningen om vuxenutbildning även omfattar sfi, kunna vara att ytterligare öka möjligheterna till individanpassning.

Bestämmelser om delkurser finns i förordningen om vuxenutbildning. De omfattar alla skolformsdelar i komvux med undantag för sfi. Av förordningen framgår att nationella kurser och nivåer i ämnen får delas upp i delkurser respektive delnivåer.[51] Inom komvux på grundläggande nivå får nationella kurser delas upp i delkurser om nationella delkurser saknas.[52] Det är rektor som beslutar huruvida nationella kurser och nivåer i ämnen ska delas upp i delkurser respektive delnivåer och hur många verksamhetspoäng varje delkurs eller delnivå ska omfatta.[53] Av förordningen framgår också att betyg ska sättas på varje avslutad delkurs eller delnivå. För en elev som har fått betyg på samtliga delkurser av en kurs eller delnivåer av en nivå i ett ämne ska ett sammanfattande betyg sättas på kursen eller nivån i dess helhet.[54] Av Skolverkets föreskrifter om betygskatalog för vuxenutbildning framgår att ett utdrag ur betygskatalogen ska innehålla en beskrivning av delkursens innehåll och omfattning i det fall delkursen inte är en nationell delkurs.[55]

Skolverkets bedömning är att det kan finnas fördelar för elever om kurser i sfi kan delas upp i delkurser. Det kan ge fler möjligheter att planera och genomföra utbildningen, särskilt för elever som behöver mycket lång tid för att uppnå ett godkänt resultat i hela kurser. Det gäller särskilt målgruppen kortutbildade som kan ha behov av att läsa kurser som omfattar många verksamhetspoäng, till exempel kurserna inom studieväg 1, se avsnitt 2.4. Verksamhetspoäng. Att eleven läser en delkurs och får ett betyg på kursen gör att eleven snabbare kan se resultat i sina studier, vilket kan vara motiverande. Att läsa en delkurs skulle också

[51] 2 kap. 4 § förordningen om vuxenutbildning.

[52] Inom komvux på grundläggande nivå finns det nationella delkurser i fyra kurser: engelska, matematik, svenska och svenska som andraspråk. Skolverket fick 2015 ett regeringsuppdrag att ta fram nationella delkurser i dessa kurser.

[53] 2 kap. 10 § förordningen om vuxenutbildning. I de fall utbildningen anordnas på entreprenad får den myndighetsutövning som hör till rektorns uppgifter endast överlämnas till en enskild anordnare som har fått ett tillstånd av Skolinspektionen för motsvarande utbildning. Rektorns uppgifter enligt 2 kap. 10 § får dock inte lämnas över. Det betyder bland annat att rektorns beslut om huruvida kurser eller nivåer i ämnen ska delas upp i delkurser eller delnivåer och hur många verksamhetspoäng de ska omfatta inte får överlämnas till en enskild utbildningsanordnare.

[54] 4 kap. 6 och 6a § förordningen om vuxenutbildning.

[55] Skolverkets föreskrifter (SKOLFS 2012:8) om betygskatalog för vuxenutbildning.

kunna underlätta för elever som av olika skäl har svårt att få kontinuitet i sina studier, särskilt när kursen pågår under en lång tid. Genom att kunna skapa en delkurs ökar även möjligheterna för en elev som har stora utmaningar att nå samtliga mål i en kurs och få betyg på delkursen. Även för elever som läser så kallade kombinationsutbildningar kan delkurser i sfi vara en möjlighet att individanpassa utbildningen.

Som framgår ovan finns det, enligt Skolverkets uppfattning, många fördelar med att dela upp kurser i sfi i delkurser. Skolverket ser dock samtidigt vissa utmaningar med en ändrad reglering. Det gäller bland annat att principerna för hur huvudmän delar upp kurser i delkurser kommer att se olika ut. Det kan också finnas svårigheter för en elev som läser eller har läst en delkurs hos en viss utbildningsanordnare att fortsätta och fullfölja studierna hos en annan anordnare om eleven flyttar.

Det finns ingen allmänt vedertagen modell för hur kurser kan delas in i delkurser. Det är rektor som beslutar om nationella kurser ska delas upp i delkurser och hur många verksamhetspoäng varje delkurs ska omfatta. Skolverkets sammantagna bild av användningen av delkurser i komvux är att kommuner och utbildningsanordnare utformar delkurser på många olika sätt och utifrån olika principer.[56] Det är vanligt att delkurser utformas för enskilda elever, till exempel så att delar av ett eller flera kunskapsområden i det centrala innehållet i den nationella kursen bildar en delkurs för en elev. När en delkurs tas fram är det inte alltid så att det också tas fram andra delkurser för att delkurserna sammantaget ska motsvara den nationella kursen. På så sätt är det inte den nationella kursen som bryts ner i olika delar, utan delkursen utformas med den nationella kursen som grund utifrån en elevs behov eller som ett erbjudande till presumtiva sökande till utbildningen. I utdraget ur betygskatalogen ska det finnas en beskrivning av delkursens innehåll och omfattning.[57] En sådan beskrivning bidrar till att tydliggöra vad som ingått i elevens utbildning och ger förutsättningar för kontinuitet i studierna för elever som byter utbildningsanordnare, men också för en eventuell framtida arbetsgivare.

De nationella delkurserna som Skolverket på uppdrag av regeringen tagit fram för vissa kurser inom komvux på grundläggande nivå är utformade på ett sätt som bedömts vara det mest lämpliga för de specifika ämnen och kurser som var aktuella i regeringsuppdraget. Skolverket framhåller i redovisningen av regeringsuppdraget att delkurserna som bygger på progression behöver ses som delar av en helhet, dvs. som delar av de nationella kursplanerna för respektive ämne.[58] De är alltså inga generella modeller för hur nationella kurser kan delas upp i delkurser. Den statliga utredningen ”Kommunal vuxenutbildning på grundläggande nivå – en översyn för ökad individanpassning och effektivitet” (GRUV-utredningen)[59] föreslog att Skolverket skulle ges i uppdrag att ta fram ett kompetensutvecklingsmaterial för att introducera en systematisk användning av delkurser i det pedagogiska arbetet. Ett syfte var att öka förståelsen för hur delkurser kan utformas och användas. Regeringen har ännu inte gett Skolverket något sådant uppdrag och myndigheten har inte heller initierat ett sådant arbete.

GRUV-utredningen pekar på att elevgruppen inom vuxenutbildningen är rörlig geografiskt, vilket kan leda till problem för elever som påbörjar en individuellt eller lokalt utformad delkurs i en kommun och som byter kommun eller utbildningsanordnare under kursens gång. Skolverket kan konstatera att geografisk rörlighet även gäller elever i sfi.

---

[56] Skolverkets bild av användningen av delkurser baseras på kontakter med referensverksamheter samt arbetet med regeringsuppdraget 2015 att ta utarbeta nationella delkurser för vissa kurser inom komvux på grundläggande nivå.
[57] Skolverkets föreskrifter (SKOLFS 2012:8) om betygskatalog för vuxenutbildning.
[58] Skolverket (2011). *Redovisning av uppdrag till Statens skolverk* (Dnr U2010/5853/SV).
[59] *Kommunal vuxenutbildning på grundläggande nivå – en översyn för ökad individanpassning och effektivitet* (SOU 2013:20).

Sammantagen bedömning

Skolverkets sammantagna bedömning är att fördelarna med att kurser i sfi ska kunna delas upp i delkurser överväger. Skolverket föreslår därför att regleringen om delkurser i förordningen om vuxenutbildning ändras så att den även omfattar sfi, se avsnitt 2.6.

Förslagen som Skolverket lämnar för nya kursplaner i sfi inom detta regeringsuppdrag ger förutsättningar för en bättre individanpassning av utbildningen. Enligt skollagen ska utgångspunkten för utbildningen av en enskild elev vara elevens behov och förutsättningar.[60] Om nationella kurser i sfi också kan delas upp i delkurser kan det bidra till att ytterligare stärka individanpassningen av utbildningen. Som framgår av tidigare beskrivning gäller det särskilt vissa delar av målgruppen.

2.5 Förslag till ändringar i förordningen (2011:1108) om vuxenutbildning

I det uppdrag som Skolverket har fått anges att Skolverket, utöver att lämna förslag på nya kursplaner för sfi, ska lämna förslag på nödvändiga förordningsändringar. I detta avsnitt beskrivs därför de förslag på förordningsändringar som Skolverket bedömer vara nödvändiga.

Problem och överväganden

I uppdraget anges bland annat att Skolverket ska ta fram förslag till kurser i sfi, däribland kurser i grundläggande läs- och skrivinlärning, och en kursplan för var och en av kurserna. Av varje kursplan ska kursens studieomfattning i form av verksamhetspoäng framgå. Skolverket ska även analysera om kurserna i sfi bör få delas upp i delkurser.

I den nuvarande lydelsen av 2 kap. 12 § förordningen om vuxenutbildning anges att det ska finnas en kursplan för sfi. För att möjliggöra att ta fram flera kurser i sfi och en kursplan för var och en av kurserna i enlighet med uppdraget föreslår Skolverket att det i 2 kap. 12 § förordningen om vuxenutbildning i stället anges att det för varje kurs i sfi ska finnas en kursplan.

Enligt nuvarande reglering finns det inget mått på studieomfattning eller validering i sfi. För att det ska vara möjligt att ange kursernas studieomfattning i verksamhetspoäng i enlighet med uppdraget föreslår Skolverket ändringar i 2 kap. 1 och 2 §§ förordningen om vuxenutbildning med innebörden att verksamhetspoäng ska vara ett mått på studieomfattning även i sfi. Som en följd av detta föreslår Skolverket även att det i 2 kap. 16 § förordningen om vuxenutbildning anges att omfattningen av studierna ska anges i verksamhetspoäng i den individuella studieplanen även för sfi. Skolverkets överväganden i denna del beskrivs ytterligare i avsnitt 2.3.

Enligt den nuvarande lydelsen av 2 kap. 4 § förordningen om vuxenutbildning kan kurser och nivåer i andra skolformsdelar inom komvux delas upp i delkurser respektive delnivåer, men någon motsvarande bestämmelse finns inte för kurser i sfi. Skolverket bedömer att möjligheten att dela upp kurser i delkurser även i sfi skulle bidra till en ökad individanpassning av utbildningen. Skolverkets övervägande i denna del utvecklas ytterligare i avsnitt 2.4. För att det ska vara möjligt att dela upp kurser i sfi i delkurser föreslår Skolverket en ändring i 2 kap. 4 § förordningen om vuxenutbildning. Som en följd av detta föreslår Skolverket även en ändring i 4 kap. 6 § förordningen om vuxenutbildning. Den ändring som föreslås är att betyg ska sättas på varje avslutad delkurs i sfi och att ett sammanfattande betyg ska sättas på kursen i dess helhet för en elev som har fått betyg på samtliga delkurser av en kurs.

[60] 2 § 20 kap. skollagen.

Skolverket föreslår att kursplanerna i sfi ska ha en liknande struktur som andra kurs- och ämnesplaner inom komvux. Det innebär att kursplanerna utöver betygskriterier, även ska innehålla syfte, centralt innehåll och antalet verksamhetspoäng som kursen omfattar. Detta för att kursplanerna i sfi ska bli ett tydligare arbetsverktyg för lärare och att utbildningen ska bli mer likvärdig i hela landet. Skolverkets överväganden i denna del beskrivs ytterligare i avsnitt 2.1. Skolverket föreslår med anledning av detta att det i 2 kap. 12 § förordningen om vuxenutbildning ska anges att det av kursplanerna för sfi ska framgå kursens syfte, centrala innehåll, antalet verksamhetspoäng som kursen omfattar och betygskriterier.

Utbildningens uppbyggnad med studievägar som vänder sig till olika målgrupper regleras i nuläget endast i kursplanen för sfi. Utbildningens uppbyggnad är inte något som regleras i kurs- och ämnesplaner för andra skolformer och skolformsdelar, och det kan uppfattas som oklart hur långt Skolverkets bemyndigande i 2 kap. 12 § andra stycket sträcker sig i fråga om att meddela föreskrifter om kursplanen. Skolverket bedömer att det vore en fördel om utbildningens uppbyggnad i stället regleras i förordningen om vuxenutbildning, och att Skolverket får ett tydligare bemyndigande avseende möjligheten att meddela ytterligare föreskrifter om studievägarna. Skolverket föreslår därför en ny paragraf i förordningen om vuxenutbildning, 2 kap. 24 a §, där det anges att sfi ska bestå av olika studievägar, och att de olika studievägarna vänder sig till personer med olika studiebakgrund, förutsättningar och behov. Skolverket föreslås få bemyndigande om att meddela föreskrifter om vilka studievägar som får finnas inom sfi och vilka dessa i första hand ska vända sig till.

Eftersom Skolverket nu föreslår ett antal nya kurser inom sfi ser Skolverket även behov av att göra en ändring i 4 kap. 10 a § förordningen om vuxenutbildning, som reglerar i vilka kurser nationella prov ska användas inom sfi. Skolverket föreslår att nationella prov ska användas inom kommunal vuxenutbildning i svenska för invandrare i slutet av kurserna 1B, 2B, 1C, 2C, 3C, 1D, 2D och 3D.

Alternativa lösningar

En alternativ lösning i fråga om reglering av studievägar och målgrupper inom sfi skulle vara att i förordningen om vuxenutbildning reglera mer i detalj vilka studievägar som ska finnas och vilka målgrupper dessa ska rikta sig till. Skolverket bedömer dock att detta alternativ är mindre lämpligt. Det skulle innebära att det blir svårare att göra justeringar av studievägarna om det skulle uppstå behov av det. Komvux är en skolform som präglas av snabba omställningar för att möta behov hos en föränderlig elevgrupp. Detta gäller särskilt i sfi, där både vilka målgrupper som läser sfi och antalet elever i de olika målgrupperna påverkas av hur invandringen till Sverige ser ut över tid.

En ytterligare alternativ lösning i fråga om reglering av kursplanernas innehåll skulle vara att endast lägga till att det av kursplanerna ska framgå antalet verksamhetspoäng som kursen omfattar. Skolverket har ett brett bemyndigande om att meddela ytterligare föreskrifter om kursplanerna i sfi, och skulle därmed ändå kunna föreskriva om syfte och centralt innehåll för kurserna. Skolverket anser emellertid att det bidrar till en ökad tydlighet att det av förordningen om vuxenutbildning framgår vad som ska framgå av kursplanerna i sfi, på motsvarande sätt som för övriga skolformsdelar inom komvux.

I övrigt bedömer Skolverket att det inte finns några alternativa lösningar för att uppnå de mål som anges i uppdraget.

För det fall det inte görs ändringar i 2 kap. 1, 2 och 16 §§ förordningen om vuxenutbildning så skulle det inte vara möjlighet att ange kursernas omfattning i verksamhetspoäng.

3. Analys av de författningsförslag som lämnas

3.1 Uppgifter om vilka som berörs av regleringen

Förslagen berör de huvudmän som bedriver sfi, men även Kriminalvården, enskilda utbildningsanordnare och folkhögskolor som tillhandahåller utbildning motsvarande komvux. Skolinspektionen handlägger ansökningar samt beslutar om betygsrätt och berörs därför i form av att enskilda utbildningsanordnare och folkhögskolor kan komma att söka betygsrätt för att bedriva de nya kurserna i sfi. Även elever, lärare och annan pedagogisk personal, rektorer, studie- och yrkesvägledare samt administratörer inom sfi berörs av förslagen.

År 2023 studerade 123 000 elever inom komvux i sfi, vilket i stort sett är lika många som under 2022. [61] Antalet huvudmän var 243.[62]

Antalet kursdeltagare[63] som studerade inom komvux i sfi år 2023 var 153 000. Av kursdeltagarna läste 19 procent inom studieväg 1, 40 procent läste inom studieväg 2 och 41 procent inom studieväg 3. Kurs 3C är den vanligaste kursen, med 42 900 kursdeltagare under år 2023. Kvinnorna var i majoritet på samtliga kurser.[64]

År 2023 var det 56 600 kursdeltagare, 37 procent, inom komvux i sfi som studerade hos en annan utbildningsanordnare och inte i huvudmannens egen regi.[65] Denna andel visar alltså hur stor del av utbildningen som sker hos en enskild utbildningsanordnare, som på uppdrag av kommuner utför utbildningen på entreprenad. Kommunen är dock fortfarande huvudman och ansvarig för utbildningen.

Det finns för närvarande totalt 174 enskilda utbildningsanordnare inklusive folkhögskolor med betygsrätt som bedriver utbildning motsvarande komvux i sfi.[66]

3.2 Beskrivning och beräkning av förslagets kostnader och intäkter för staten, kommuner, regioner, företag och andra enskilda

Konsekvenser för staten

Skolverket berörs genom att kommentarmaterial för att stödja huvudmän och utbildningsanordnare i implementeringen av de nya kursplanerna i sfi behöver tas fram. Övriga implementeringsinsatser från Skolverket kommer bland annat att bestå av uppdaterad webbinformation, webbinarier och en översyn av befintliga stödmaterial. Skolverket behöver även ta fram nya nationella prov i sfi.

Förslaget innebär nya kursplaner och nya kurskoder för utbildning inom sfi. Skolinspektionen handlägger ansökningar och beslutar om betygsrätt. Skolinspektionen berörs därför i form av att enskilda utbildningsanordnare med betygsrätt inom komvux och folkhögskolor som tillhandahåller utbildning motsvarande komvux kan komma att behöva uppdatera sina ansökningar. Förslaget att ta fram nya kursplaner för två kurser i grundläggande läs- och skrivinlärning innebär att Skolinspektionen får ett utökat antal kurser som kan bli föremål för granskning när utbildningen inom sfi följs upp, vilket kan innebära försumbara kostnader.

Kriminalvården erbjuder idag utbildning motsvarande komvux. Om Kriminalvården väljer att erbjuda utbildning motsvarande komvux i sfi är Skolverkets bedömning att det på

[61] Skolverket (2024). *Elever och studieresultat i kommunal vuxenutbildning 2023*, beskrivande statistik.
[62] Skolverkets officiella statistik *Samtliga skolformer och fritidshem – Barn/elever Riksnivå* läsåret 2023/24. Tabell 1.
[63] En elev räknas här som en unik individ. Eleven kan studera fler kurser under ett år och räknas då flera gånger.
[64] Skolverket (2024). *Elever och studieresultat i kommunal vuxenutbildning 2023*, beskrivande statistik.
[65] Ibid.
[66] Skolverket (2024). Specialbearbetning av Skolverkets statistik.

samma sätt som för kommunala huvudmän inte kommer innebära utökade kostnader, se nedan.

Konsekvenser för kommunala huvudmän

Skolverket bedömer att de förändringar som föreslås inte kommer att orsaka utökade kostnader för huvudmän. Skolverket kommer att erbjuda implementeringsinsatser enligt ovan. Enligt skollagen framgår att huvudmän inom skolväsendet ska se till att personalen ges möjligheter till kompetensutveckling.[67] Respektive huvudman behöver således göra en bedömning av behovet i verksamheten. De nya kurserna i grundläggande läs- och skrivinlärning kan till exempel innebära att vissa legitimerade lärare behöver fortbildning. Skolverket bedömer att det kan ske inom ramen för den lagstadgade kompetensutvecklingen.

Skolverket bedömer att övergången till nya kurser och en uppdatering av kurskoder får mindre konsekvenser för huvudmäns och enskilda utbildningsanordnares administrativa kostnader.

De nya kurserna som föreslås inom sfi kräver inte någon utökad lärarbehörighet, utan de lärare som idag har en lärarlegitimation för att undervisa i sfi kommer att vara behöriga även för de nya kurserna.

Konsekvenser för enskilda utbildningsanordnare och folkhögskolor

Skolverkets förslag kommer att beröra de enskilda utbildningsanordnare som utför uppgifter inom komvux på entreprenad samt enskilda utbildningsanordnare och folkhögskolor som tillhandahåller utbildning motsvarande komvux i sfi. För enskilda utbildningsanordnare är ansökan om betygsrätt avgiftsfri, men innebär visst administrativt arbete. Skolverkets bedömning är att det på samma sätt som för kommunala huvudmän inte kommer innebära utökade kostnader.

Konsekvenser för lärare och annan personal

Även lärare och annan pedagogisk personal, rektorer, studie- och yrkesvägledare samt administratörer som arbetar inom komvux i sfi berörs av förslagen till nya kursplaner i sfi. De nya kurserna som föreslås inom sfi kräver inte någon utökad lärarbehörighet, utan de lärare som idag har en lärarlegitimation för att undervisa i sfi kommer att vara behöriga även för de nya kurserna. Lärare kommer att behöva sätta sig in i de nya kursplanerna. Till exempel kan de nya kurserna i grundläggande läs- och skrivinlärning innebära att vissa lärare behöver fortbildning. Skolverket bedömer att det kan ske inom ramen för den lagstadgade kompetensutvecklingen.[68]

3.3 Beskrivning av andra relevanta konsekvenser

Jämställdhetsperspektivet

Skolverket bedömer att förslagen inte medför några särskilda effekter för jämställdhetsperspektivet. Förtydliganden om jämställdhet har sedan tidigare gjorts i läroplanen för vuxenutbildningen. Syftet med dessa förtydliganden har varit att de ska ge effekt i undervisningen i samtliga ämnen och därmed stärka jämställdhetsperspektivet. Skolverket bedömer därför att förslagen inte har någon påverkan på jämställdheten mellan kvinnor och män.

[67] 2 kap. 34 § skollagen.
[68] Ibid.

Barn- och elevrättsligt perspektiv, däribland en beskrivning av barnets bästa

Utbildning i svenska för invandrare syftar till att ge vuxna invandrare grundläggande kunskaper i svenska språket. Utbildningen syftar även till att ge vuxna invandrare som saknar grundläggande läs- och skrivfärdigheter möjlighet att förvärva sådana färdigheter.[69] Utöver det anger skollagen att individer kan ha rätt att delta i utbildning inom sfi från och med det andra kalenderåret han eller hon fyller 16 år.[70] Det innebär att det kan finnas barn som deltar i utbildning inom sfi, även om det är i liten omfattning. Under 2023 deltog 967 elever som var yngre än 19 år i utbildning inom sfi vilket utgör 0,8 procent av det totala antalet elever.[71] Av dessa var 59 elever under 18 år.[72]

Syftet med de föreslagna nya kurserna i sfi är bidra till en stärkt kvalitet, men även en ökad nationell likvärdighet. I skälen till uppdraget anger regeringen att genom att inrätta flera kurser med en kursplan för var och en av kurserna inom sfi så kan kursplanerna utgöra ett bättre stöd för att möta de krav på individanpassning som ställs på utbildningen. Om även kurserna och inte bara studievägarna är anpassade efter att eleverna har olika studiebakgrund och olika förutsättningar skulle det vara enklare att ange studietakten med verksamhetspoäng. Dessutom skulle bättre anpassade kurser kunna underlätta i planeringen och organiseringen av utbildningen.[73]

För eleverna kan förslagen leda till att innehållet i varje enskild kurs blir tydligare, men även att kursernas omfattning blir tydligare med hjälp av att verksamhetspoäng anges. I nuvarande kursplan finns inte några verksamhetspoäng som anger kursens omfattning. Det gör att det för eleverna finns en tydlig kursstart, men inte någon tydlighet när kursen förväntas avslutas.

I nuvarande kursplan listas ett antal möjligheter som undervisningen i grundläggande läs- och skrivinlärning ska ge eleven, men utöver det ger kursplanen begränsad vägledning i vad undervisningen ska innehålla. Det anges inte heller något tydligt syfte med undervisningen. Skolverket gör bedömningen att det blir tydligare vad undervisningen i grundläggande läs- och skrivinlärning ska innehålla genom att föreslå två nationella kurser. Det blir även lättare för huvudmän och rektorer att planera undervisningen så att fler elever får tillgång till den här delen av utbildningen.

Skolverket bedömer att förslagen är förenliga med artikel 28 och 29 gällande barns rätt till utbildning i Förenta nationernas konvention om barnens rättigheter (barnkonventionen) samt med bestämmelsen i skollagen om att i all utbildning enligt skollagen ska barnets bästa vara utgångspunkten.[74]

Skolverkets bedömning är att förslagen till nya kursplaner i sfi får positiva konsekvenser för samtliga elever som har rätt till utbildning inom sfi.

Funktionshinderperspektivet

Skolverket bedömer att förslagen i denna konsekvensutredning som helhet kommer att leda till positiva konsekvenser för alla elever, dvs. även för elever med funktionsnedsättning. Skolverket föreslår övergripande skrivningar i det centrala innehållet vilket bland annat syftar till att öka möjligheterna till flexibilitet och individanpassning. Skolverket bedömer att fler elever med funktionsnedsättning därmed får möjligheter att visa sina kunskaper på ett mer varierat sätt. Färre detaljer i betygskriterierna bör innebära att lärare mer sällan behöver aktualisera undantagsbestämmelsen[75] vid betygssättningen.

---

[69] 20 kap. 4 § skollagen.
[70] 20 kap. 31 § skollagen.
[71] Skolverkets officiella statistik *Komvux – Elever och kursdeltagare riksnivå,* kalenderåret 2023. Tabell 6.
[72] Skolverket (2024). Specialbearbetning av Skolverkets statistik.
[73] Regeringen (2024). *Uppdrag att för kommunal vuxenutbildning ta fram kurser i utbildning i svenska för invandrare och yrkeskurser på grundläggande nivå* (U2024/01043).
[74] 1 kap. 10 § skollagen.
[75] 20 kap 38 § skollagen.

Undantagsbestämmelsen ger läraren möjlighet att vid betygssättning bortse från enstaka delar av betygskriterierna som kan vara omöjliga att uppfylla för en elev på grund av en funktionsnedsättning eller andra liknande personliga förhållanden som inte är av tillfällig natur. Förslagen bedöms sammantaget som positiva ur ett funktionshinderperspektiv.

Nationella minoriteter

Syftet med Skolverkets förslag är bland annat att stärka kvaliteten och likvärdigheten i undervisningen. Skolverket bedömer därför att förslagen kommer att få positiva effekter för samtliga elever som är behöriga att delta i utbildning inom sfi.

3.4 Redogörelse för vilka åtgärder som har vidtagits för att förslaget inte ska medföra mer långtgående kostnader eller begränsningar än vad som bedöms vara nödvändigt för att uppnå dess syfte

Skolverket bedömer att förslaget inte medför några särskilda kostnader för huvudmän. Skolverket har därför inte vidtagit några särskilda åtgärder för att begränsa kostnaderna.

Skolverket avser att vidta informations- och implementeringsinsatser för att underlätta för huvudmän, rektorer, lärare och annan pedagogisk personal i samband med införande av de nya kurserna.

3.5 Bedömning av om särskild hänsyn behöver tas när det gäller tidpunkten för ikraftträdande och om det finns behov av speciella informationsinsatser

Förslagen ska redovisas till regeringen senast den 15 april 2026. Efter att Skolverket har redovisat uppdraget behöver myndigheten invänta beslut från regeringen om eventuella ändringar i förordningen om vuxenutbildning. Förutsatt att regeringen fattar beslut om nödvändiga författningsändringar kan Skolverket därefter besluta om de föreslagna föreskrifterna om kursplaner. Skolverket kan därför inte i nuläget föreslå något datum för ikraftträdande för förslagen.

Vid bestämmande av tidpunkten för ikraftträdande behöver dock hänsyn tas till att det är nya kursplaner i sfi som tas fram och huvudmannen behöver få tid för organisation av utbildningen, fortbildning av befintliga lärare, administrativ hantering av nya kurskoder och andra nödvändiga insatser. Utöver det kommer enskilda utbildningsanordnare och folkhögskolor som bedriver utbildning motsvarande komvux i sfi att behöva ansöka om betygsrätt hos Skolinspektionen. Vidare behöver det ges tillräcklig tid för att ta fram nationella prov i de kurser där sådana ska ges.

Skolverket bedömer även att det finns behov av övergångsbestämmelser som innebär att föreskrifterna ska tillämpas på kurser som påbörjas efter ett visst datum, och äldre bestämmelser ska gälla för kurser som påbörjas före det valda datumet. Skolverket kan inte i nuläget lämna förslag på vilket datum som föreskrifterna ska börja tillämpas. För att förhindra att utbildning i sfi under alltför lång tid ska behöva bedrivas enligt de gamla bestämmelserna är det rimligt att det efter en period inte längre ska vara möjligt att läsa enligt äldre bestämmelser. Skolverket bedömer därför att utbildningen ska fullföljas enligt de nya föreskrifterna senast tre år efter att föreskrifter börjat tillämpas.

Skolverket kommer vid beslut om nya kursplaner i sfi att bistå huvudmän, skolchefer, rektorer, lärare och annan pedagogisk personal, studie- och yrkesvägledare samt administratörer med informations- och implementeringsinsatser. Även systemleverantörer och läromedelsförlag berörs av dessa insatser. Skolverket avser att återkomma med mer information om implementeringsinsatser.

3.6 Beskrivning av hur och när konsekvenserna av författningsförslagen kan utvärderas

Skolverket förvaltar alla sina myndighetsföreskrifter. Minst en gång om året kontrolleras övergripande att föreskrifterna är korrekta, aktuella och ändamålsenliga. Efter att föreskrifterna är beslutade kommer Skolverket därför att upprätta en uppföljningsplan. Uppföljningsplanen syftar till att synliggöra vilka områden som är relevanta att följa upp för att kunna analysera konsekvenserna av genomförda förändringar. Uppföljningsplanen syftar även till att sammanställa hur information kan hämtas in.

4. Bedömning av om författningsförslagen inskränker den kommunala självstyrelsen

Den kommunala självstyrelsen regleras bland annat i 14 kap. regeringsformen (RF). Enligt 14 kap. 3 § RF bör en inskränkning i den kommunala självstyrelsen inte gå utöver vad som är nödvändigt med hänsyn till de ändamål som har föranlett inskränkningen. Innebörden av bestämmelsen är att en eventuell inskränkning i den kommunala självstyrelsen ska prövas mot en proportionalitetsprincip.

Förslagen i denna konsekvensutredning innebär inte några utökade skyldigheter för de kommunala huvudmännen utöver de skyldigheter som följer av skollagen.[76] Skolverket bedömer därför att förslagen inte innebär någon inskränkning i den kommunala självstyrelsen.

5. Bedömning av om författningsförslagen överensstämmer med eller går utöver de skyldigheter som följer av Sveriges anslutning till Europeiska unionen

Skolverket bedömer att de föreslagna föreskrifterna inte påverkar de skyldigheter som följer av Sveriges anslutning till Europeiska unionen.

Skolverket bedömer att de föreslagna regleringarna inte medför några konsekvenser för den personliga integriteten.

6. Uppgifter om de bemyndiganden som myndighetens beslutanderätt grundar sig på

I 2 kap. 12 § förordningen om vuxenutbildning anges bland annat att det för komvux i sfi ska finnas en kursplan och att Skolverket får meddela ytterligare föreskrifter om kursplanen. Skolverket kan därför i dagsläget inte meddela föreskrifter om flera kurser i sfi och en kursplan för varje kurs.

Skolverket har fått i uppdrag att föreslå nödvändiga förslag på ändringar i förordningen om vuxenutbildning. Skolverket föreslår ändringar som innebär att myndigheten får bemyndigande att ta fram föreskrifter om flera kursplaner i sfi. Förslagen beskrivs ovan i avsnitt 2.1.

7. Samråd

Under arbetet med översynen har Skolverket bjudit in en rad intressenter till olika samråd. De förslag som omfattas av denna konsekvensutredning har även förankrats med ämnesexperter och forskare. Kommentarer har även samlats in från lärare, rektorer och studie- och yrkesvägledare inom de aktuella skolformsdelarna i Skolverkets referensverksamhet för komvux.

[76] 20 kap. 3 och 28 §§ skollagen.

Skolverket har haft möten med Riksförbundet FUB, Svenska OCD-förbundet, Riksföreningen JAG, Sveriges dövas riksförbund och Riksföreningen Lärvuxpedagogerna. Samråd har hållits med Skolinspektionen, Centrala studiestödsnämnden (CSN), Specialpedagogiska skolmyndigheten (SPSM), Kriminalvården, Folkbildningsrådet, Vuxenutbildning i samverkan (VIS) och Sveriges Skolledare. Samråd har även genomförts med universitet och högskolor samt med olika intresseorganisationer. Ytterligare organisationer och myndigheter har bjudits in till samråd men inte deltagit.

Skolverket har under framtagandet av de nya kursplanerna i sfi genomfört ett flertal samråd med lärare, främst från Skolverkets referensverksamhet, men även med andra lärare. Samråd har genomförts kontinuerligt och vid flera tillfällen för att genom att presentera utkast till kursplanerna ta del av lärares synpunkter i olika delar av processen med att utarbeta nya kursplaner. Även i andra sammanhang har vi informerat lärare om pågående arbete, till exempel vid verksamhetsbesök, Skolverkets konferenser Mötesplats komvux och Mötesplats anpassade skolformer samt vid de regionala dialogerna som Skolverket genomför återkommande varje vår.

I arbetet med framtagande av nya kursplaner i sfi har Skolverket genomfört samråd med universitet och högskolor. Skolverket har även presenterat utkast till kursplanerna för ämnesdidaktiker inom olika discipliner för att ta del av synpunkter och inspel. Det har skett vid flera tillfällen under olika delar av processen med att utarbeta nya kursplaner. Följande lärosäten har deltagit: Stockholms universitet, Högskolan Dalarna, Göteborgs universitet, Mälardalens universitet, Malmö universitet, Linnéuniversitetet, Umeå universitet och Linköpings universitet. Även Nationellt centrum för svenska som andraspråk vid Stockholms universitet har deltagit.

8. Kontaktpersoner

Vid eventuella frågor, kontakta följande medarbetare på Skolverkets enhet för kommunal vuxenutbildning:

Annelie Svantesson, undervisningsråd, annelie.svantesson@skolverket.se eller

Linda Svedberg, undervisningsråd, linda.svedberg@skolverket.se

Förslag till förordning om ändring i förordningen (2011:1108) om vuxenutbildning

Härigenom föreskrivs i fråga om förordningen (2011:1108) om vuxenutbildning

dels att 2 kap. 1, 2, 4, 12, 16 §§, 4 kap. 6 och 10 a §§ ska ha följande lydelse,

dels att det ska införas en ny paragraf, 2 kap. 24 a § samt närmast före 2 kap. 24 a § en ny rubrik av följande lydelse.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
	2 kap.
	1 §[1]
Med verksamhetspoäng avses i denna förordning ett mått på studieomfattningen eller valideringen inom kommunal vuxenutbildning *på grundläggande och gymnasial nivå samt kommunal vuxenutbildning som anpassad utbildning.*	Med verksamhetspoäng avses i denna förordning ett mått på studieomfattningen eller valideringen *inom kommunal vuxenutbildning*.
	2 §[2]
Inom kommunal vuxenutbildning *på grundläggande och gymnasial nivå samt kommunal vuxenutbildning som anpassad utbildning* beräknas 20 verksamhetspoäng för en veckas heltidsstudier eller för validering av kunskaper av motsvarande omfattning.	Inom *kommunal vuxenutbildning* beräknas 20 verksamhetspoäng för en veckas heltidsstudier eller för validering av kunskaper av motsvarande omfattning.
Inom kommunal vuxenutbildning på gymnasial nivå beräknas en verksamhetspoäng för varje gymnasiepoäng. Inom kommunal vuxenutbildning som anpassad utbildning på gymnasial nivå beräknas en verksamhetspoäng för varje gymnasiepoäng i anpassad gymnasieskola.	
En årsstudieplats inom kommunal vuxenutbildning *på grundläggande eller gymnasial nivå eller inom kommunal vuxenutbildning som anpassad utbildning* motsvarar 800 verksamhetspoäng.	En årsstudieplats inom *kommunal vuxenutbildning* motsvarar 800 verksamhetspoäng.
	4 §[3]
Inom kommunal vuxenutbildning på grundläggande nivå får nationella kurser delas upp i delkurser om nationella delkurser saknas. Inom	Inom kommunal vuxenutbildning på grundläggande nivå får nationella kurser delas upp i delkurser om nationella delkurser saknas. Inom

[1] Senaste lydelse 2022:1623.
[2] Senaste lydelse 2022:1623.
[3] Senaste lydelse SKOLFS 2023:655.

REMISS

kommunal vuxenutbildning som anpassad utbildning på grundläggande nivå får nationella kurser delas upp i delkurser.	kommunal vuxenutbildning som anpassad utbildning på grundläggande nivå *och kommunal vuxenutbildning i svenska för invandrare* får nationella kurser delas upp i delkurser.

Av 20 kap. 5 § skollagen (2010:800) följer att ämnen inom kommunal vuxenutbildning på gymnasial nivå och kommunal vuxenutbildning som anpassad utbildning på gymnasial nivå består av en eller flera nivåer. Dessa nivåer får delas upp i delnivåer.

12§[4]

För kommunal vuxenutbildning i svenska för invandrare ska det finnas en kursplan. Den ska ge utrymme för läraren och eleverna att själva planera undervisningen. Av kursplanen ska betygskriterierna för varje kurs framgå.	*För varje kurs ska det finnas en kursplan när det gäller kommunal vuxenutbildning i svenska för invandrare.* Den ska ge utrymme för läraren och eleverna att själva planera undervisningen. *Av kursplanen ska följande framgå:* *1. kursens syfte,* *2. kursens centrala innehåll,* *3. antalet verksamhetspoäng som kursen omfattar, och* *4. betygskriterierna för kursen.*
Statens skolverk får meddela ytterligare föreskrifter om *kursplanen*.	Statens skolverk får meddela ytterligare föreskrifter om *kursplanerna.*

16 §[5]

I 20 kap. 8 a § skollagen (2010:800) anges att hemkommunen ansvarar för att en individuell studieplan upprättas för varje elev och att planen ska innehålla uppgifter om den enskildes utbildningsmål och planerad omfattning av studierna.

I den individuella studieplanen ska omfattningen av studierna anges i verksamhetspoäng *när det gäller kommunal vuxenutbildning på grundläggande och gymnasial nivå och kommunal vuxenutbildning som anpassad utbildning*. Om utbildningsmålet för en elev i kommunal vuxenutbildning på gymnasial nivå är en gymnasie-examen, ska det i planen anges vilket program inom gymnasieskolan som utbildningen huvudsakligen motsvarar eller vilket studieområde inom kommunal vuxenutbildning som utbildningen är inriktad mot. Vidare	I den individuella studieplanen ska omfattningen av studierna anges i verksamhetspoäng. Om utbildningsmålet för en elev i kommunal vuxenutbildning på gymnasial nivå är en gymnasieexamen, ska det i planen anges vilket program inom gymnasieskolan som utbildningen huvudsakligen motsvarar eller vilket studieområde inom kommunal vuxenutbildning som utbildningen är inriktad mot. Vidare ska i förekommande fall målen för individuella kurser framgå av planen.

[4] Senaste lydelse SKOLFS 2022:282.
[5] Senaste lydelse SKOLFS 2024:270.

REMISS

ska i förekommande fall målen för individuella kurser framgå av planen.

Den individuella studieplanen ska utarbetas i samverkan med eleven. Eleven ska i samband med utarbetandet erbjudas studie- och yrkesvägledning. I vägledningen ska det ingå information om möjligheter till fortsatta studier, arbetslivets kompetens- och rekryteringsbehov samt studieekonomiska förutsättningar. Planen ska upprättas i nära anslutning till antagningen och ska vid behov revideras.

Rektorn ansvarar för att planen revideras och att hemkommunen informeras om revideringen.

	Kommunal vuxenutbildning i svenska för invandrare
	24 a §
	Inom kommunal vuxenutbildning i svenska för invandare ska det finnas studievägar. Studievägarna består av en eller flera kurser. De olika studievägarna riktar sig till personer med olika studiebakgrund, förutsättningar och mål.
	Statens skolverk får meddela ytterligare föreskrifter om vilka studievägar som ska finnas inom kommunal vuxenutbildning i svenska för invandrare och vilka personer som studievägarna riktar sig till.

4 kap.

6 §[6]

Betyg ska sättas på varje avslutad delkurs inom kommunal vuxen-utbildning på grundläggande nivå och kommunal vuxenutbildning som anpassad utbildning på grundläggande nivå som inte motsvarar utbildning inom ämnesområden i anpassad grundskola.	Betyg ska sättas på varje avslutad delkurs inom kommunal vuxen-utbildning på grundläggande nivå, kommunal vuxenutbildning som anpassad utbildning på grundläggande nivå som inte motsvarar utbildning inom ämnesområden i anpassad grundskola *och kommunal vuxenutbildning i svenska för invandrare*.

För en elev som har fått betyg på samtliga delkurser av en kurs ska ett sammanfattande betyg sättas på kursen i dess helhet.

10 a §[7]

Nationella prov ska användas inom kommunal vuxenutbildning på gymnasial nivå på

1. nivå 1 och 2 i ämnet engelska,
2. nivå 1 och 2 i ämnet matematik,
3. nivå 1 och 2 i ämnet matematik - fortsättning, och
4. nivå 1 och 3 i ämnena svenska eller svenska som andraspråk.

[6] Senaste lydelse 2023:655.
[7] Senaste lydelse 2023:655.

REMISS

Proven ska vara uppdelade i delprov som genomförs på vissa dagar eller under vissa perioder.

Nationella prov ska användas inom kommunal vuxenutbildning i svenska för invandrare i slutet av kurserna *B, C och D.*	Nationella prov ska användas inom kommunal vuxenutbildning i svenska för invandrare i slutet av kurserna *1B, 2B, 1C, 2C, 3C, 1D, 2D och 3D.*

Denna förordning träder i kraft den dd mm åå.

REMISS

Statens skolverks författningssamling

Skolverket

ISSN XXXX-XXXX

SKOLFS
Utkom från trycket den

Skolverkets föreskrifter om kursplaner och studievägar för kommunal vuxenutbildning i svenska för invandrare;

beslutade den datum och år.

Skolverket föreskriver följande med stöd av 2 kap. 12 § andra stycket och 2 kap. 24 a § förordningen (2011:1108) om vuxenutbildning.

1 § Av 2 kap. 12 § förordningen (2011:1108) om vuxenutbildning framgår att det för varje kurs i kommunal vuxenutbildning i svenska för invandrare ska finnas en kursplan. Av kursplanen ska framgå kursens syfte, kursens centrala innehåll, antalet verksamhetspoäng som kursen omfattar och betygskriterierna för kursen.

Av 2 kap. 24 a § förordningen om vuxenutbildning framgår att det inom kommunal vuxenutbildning i svenska för invandrare ska finnas studievägar.

2 § Den kommunala vuxenutbildningen i svenska för invandrare består av studievägarna 1, 2 och 3.

Studieväg 1 består av kurserna 1A, 1B, 1C och 1D och riktar sig till personer som saknar eller har liten tidigare erfarenhet av formella studier. Kursplanerna för de kurser som ingår i studieväg 1 framgår av bilaga 1 till dessa föreskrifter.

Studieväg 2 består av kurserna 2B, 2C och 2D och riktar sig till personer som har viss tidigare erfarenhet av formella studier. Kursplanerna för de kurser som ingår i studieväg 2 framgår av bilaga 2 till dessa föreskrifter.

Studieväg 3 består av kurserna 3C och 3D och riktar sig till personer som har bred tidigare erfarenhet av formella studier. Kursplanerna för de kurser som ingår i studieväg 3 framgår av bilaga 3 till dessa föreskrifter.

Därutöver bedrivs kommunal vuxenutbildning i svenska för invandare i form av kurser som syftar till att ge vuxna invandare grundläggande läs- och skrivfärdigheter. Kursplanerna för dessa kurser framgår av bilaga 4 till dessa föreskrifter.

---

1. Dessa föreskrifter träder i kraft dd mm åå.
2. Föreskrifterna tillämpas första gången i fråga om utbildning som påbörjas efter dd mm åå.
3. Genom föreskrifterna upphävs Skolverkets föreskrifter (SKOLFS 2017:91) om kursplan för kommunal vuxenutbildning i svenska för invandrare. De upphävda föreskrifterna ska dock fortsätta att gälla för kurser som påbörjats före den dd mm åå, dock längst till dd mm åå.

REMISS

SKOLFS

På Skolverkets vägnar

GENERALDIREKTÖREN

Föredragande

REMISS

Kurs: 1A

Kurskod: VSFI1A0

Verksamhetspoäng: 800

Kurs 1A riktar sig till en elev som behöver lära sig grunderna i svenska språket och få stöd i sin läs- och skrivutveckling. Eleven saknar eller har liten erfarenhet av formella studier och av att använda skrift i något sammanhang.

Syfte

Undervisningen ska syfta till att eleven utvecklar grundläggande kunskaper i det svenska språket samt en förmåga att använda dessa kunskaper i vanliga situationer i vardags-, samhälls- och arbetsliv samt vid studier. Undervisningen ska leda till att eleven utvecklar sin kommunikativa språkförmåga. Det innebär att förstå talad och skriven svenska samt att tala, samtala och skriva på svenska. Det innebär också att anpassa sitt språk till syfte, mottagare och situation.

Undervisningen ska fokusera på att utveckla elevens fonologiska medvetenhet samt stödja elevens läs- och skrivutveckling. Undervisningen ska utgå från det talade svenska språket i vardagen och präglas av muntlig interaktion. Därför ska eleven få rika möjligheter att kommunicera på svenska i relevanta och meningsfulla sammanhang.

Undervisningen ska utgå från elevens erfarenheter, kunskaper och mål med studierna. Den ska röra personer, platser och aktiviteter som är relevanta och välbekanta för eleven. Undervisningen ska även dra nytta av elevens flerspråkighet och stärka elevens tilltro till sin förmåga att använda svenska i tal och skrift. Där det är lämpligt kan undervisningen innehålla jämförelser mellan svenska och andra språk som eleven kan.

Undervisningen ska ge eleven möjlighet att utveckla strategier och studieteknik för att lära sig språk och kommunicera. Den ska även bidra till att eleven utvecklar ett källkritiskt förhållningssätt och grundläggande digitala färdigheter.

Undervisningen i kurs 1A ska ge eleven förutsättningar att utveckla

- förståelse av talad svenska,
- förståelse av skriven svenska,
- förmåga att kommunicera muntligt på svenska, och
- förmåga att kommunicera skriftligt på svenska.

Centralt innehåll

Lyssna och läsa

- Korta och enkla berättelser, beskrivningar och dialoger. Korta och enkla meddelanden och instruktioner.

REVISS

– Kort och enkel information. Scheman och tabeller, till exempel för lektioner och resvägar. Symboler och bilder, till exempel i appar och brev samt på skyltar.
– Strategier för att lyssna, läsa och förstå, till exempel att identifiera enskilda språkljud och uppfatta betydelsebärande ord.
– Studieteknik för att lära och minnas.
– Verktyg för att lyssna och läsa, till exempel talsyntes och läslinjal.

Samtala, tala och skriva

– Enkla samtal. Inlednings- och avskedsfraser.
– Att ställa och besvara enkla frågor.
– Korta och enkla beskrivningar och presentationer, till exempel av sig själv och sina önskemål. Korta och enkla meddelanden och instruktioner.
– Att muntligt återge något som man har upplevt, hört eller läst.
– Strategier för att stödja kommunikationen i tal och skrift, till exempel att använda gester och kroppsspråk, be om upprepning och förtydligande samt skriva av.
– Studieteknik för att lära och minnas.
– Verktyg för att tala och skriva, till exempel uppläsningsprogram och stödlinjer.

Språkliga företeelser

– Uttal och betoning av ord och fraser.
– Samband mellan ljud och bokstav samt alfabetet. Strukturerad ljudningsmetod.
– Motorisk färdighetsträning. Hur man skriver för hand och med digitala verktyg.
– Läsriktning, skrivriktning och skrivlinjer.
– Ord, fraser och uttryck. Stavning.
– Siffror 0–1000, till exempel i priser och årtal.
– Klockan och enkla tidsangivelser.
– Enkel meningsbyggnad i påståenden och frågor. Interpunktion, däribland mellanrum mellan ord, punkt och frågetecken.

Digitala färdigheter och källkritiskt förhållningssätt

– Grundläggande funktioner på digitala enheter för att lära och kommunicera. Digitala verktyg för att lösa enkla uppgifter.
– Kännetecken för olika typer av information, till exempel reklam, räkningar och samhällsinformation.

Betygskriterier

Betygskriterier för betyget Godkänt

Eleven lyssnar och visar förståelse av tydligt talad enkel svenska i långsamt tempo om välbekanta ämnen.

Eleven läser och visar förståelse av korta och enkla texter om välbekanta ämnen.

REMISS

Eleven talar och samtalar enkelt och begripligt med enstaka ord och fraser om välbekanta ämnen.

Eleven skriver välbekanta ord och fraser på ett i huvudsak fungerande sätt.

Kurs: 1B

Kurskod: VSFI1B0

Verksamhetspoäng: 900

Kurs 1B riktar sig till en elev som behöver fortsätta lära sig grunderna i svenska språket och få fortsatt stöd i sin läs- och skrivutveckling. Kursen är avsedd för en elev som har uppnått vissa grundläggande läs- och skrivfärdigheter på svenska. Eleven har viss erfarenhet av formella studier och av att använda skrift i några sammanhang.

Syfte

Undervisningen ska syfta till att eleven utvecklar grundläggande kunskaper i det svenska språket samt en förmåga att använda dessa kunskaper i vanliga situationer i vardags-, samhälls- och arbetsliv samt vid studier. Undervisningen ska leda till att eleven utvecklar sin kommunikativa språkförmåga. Det innebär att förstå talad och skriven svenska samt att tala, samtala och skriva på svenska. Det innebär också att anpassa sitt språk till syfte, mottagare och situation.

Undervisningen ska fokusera på att utveckla elevens fonologiska medvetenhet samt stödja elevens läs- och skrivutveckling. Undervisningen ska utgå från det talade svenska språket i vardagen och präglas av muntlig interaktion. Därför ska eleven få rika möjligheter att kommunicera på svenska i relevanta och meningsfulla sammanhang.

Undervisningen ska utgå från elevens erfarenheter, kunskaper och mål med studierna. Den ska röra personer, platser och aktiviteter som är relevanta och välbekanta för eleven. Undervisningen ska även dra nytta av elevens flerspråkighet och stärka elevens tilltro till sin förmåga att använda svenska i tal och skrift. Där det är lämpligt kan undervisningen innehålla jämförelser mellan svenska och andra språk som eleven kan.

Undervisningen ska ge eleven möjlighet att utveckla strategier och studieteknik för att lära sig språk och kommunicera. Den ska även bidra till att eleven utvecklar ett källkritiskt förhållningssätt och grundläggande digitala färdigheter.

Undervisningen i kurs 1B ska ge eleven förutsättningar att utveckla

- förståelse av talad svenska,
- förståelse av skriven svenska,
- förmåga att kommunicera muntligt på svenska, och
- förmåga att kommunicera skriftligt på svenska.

REMISS

Centralt innehåll

Lyssna och läsa

- Enkla berättelser, beskrivningar och dialoger. Enkla meddelanden, instruktioner och nyheter.
- Enkel information. Scheman och tabeller, till exempel för mötestider och resvägar. Symboler, bilder och kartor över närmiljön.
- Strategier för att lyssna, läsa och förstå, till exempel att uppfatta betydelsebärande ord och lyssna om eller läsa om.
- Studieteknik för att lära och minnas.
- Verktyg för att lyssna och läsa, till exempel talsyntes och översättningsappar.

Samtala, tala och skriva

- Enkla samtal med anpassning till samtalspartner. Att inleda, upprätthålla och avsluta samtal.
- Att ställa och besvara enkla frågor. Att framföra och efterfråga önskemål, information och åsikter.
- Enkla berättelser, beskrivningar och presentationer, till exempel om egna erfarenheter och känslor. Enkla meddelanden och instruktioner. Anpassning av kommunikation till syfte, mottagare och situation.
- Bearbetning av muntlig och skriftlig produktion utifrån respons.
- Att muntligt återge huvudinnehållet utifrån något man har upplevt, hört eller läst.
- Strategier för att få fram sitt budskap i olika kommunikationssituationer i tal och skrift, till exempel att be om upprepning och förtydligande.
- Studieteknik för att lära och minnas, till exempel att markera okända ord.
- Verktyg för att tala och skriva, till exempel uppläsningsprogram och översättningsappar.

Språkliga företeelser

- Uttal och betoning av ord och fraser. Satsmelodi i påståenden och frågor.
- Samband mellan ljud och bokstav. Alfabetet och alfabetisk ordning. Strukturerad ljudningsmetod.
- Motorisk färdighetsträning. Hur man skriver för hand och med digitala verktyg.
- Läsriktning, skrivriktning och skrivlinjer.
- Utbyggnad av ordförråd. Ords böjningsformer, däribland tempus och numerus. Stavning.
- Siffror 0–1000 och ordningstal.
- Klockan, datum och enkla tidsangivelser.
- Meningsbyggnad i påståenden och frågor. Interpunktion.
- Textbindning och enkla sambandsord. Enkla inlednings- och avslutningsfraser.

Digitala färdigheter och källkritiskt förhållningssätt

- Grundläggande funktioner på digitala enheter för att lära och kommunicera. Digitala verktyg för att lösa enkla uppgifter.

REMISS

– Kännetecken för och skillnad mellan olika typer av information, till exempel individers åsikter och information från myndigheter.

Betygskriterier

Betygskriterier för betyget Godkänt

Eleven lyssnar och visar förståelse av tydligt talad enkel svenska om välbekanta ämnen.

Eleven läser och visar förståelse av enkla texter om välbekanta ämnen.

Eleven talar och samtalar enkelt och begripligt med fraser och meningar om välbekanta ämnen.

Eleven skriver enkla och begripliga texter om välbekanta ämnen.

Kurs: 1C

Kurskod: VSFI1C0

Verksamhetspoäng: 1000

Kurs 1C riktar sig till en elev som behöver fortsätta lära sig grunderna i svenska språket och få fortsatt stöd i sin läs- och skrivutveckling. Kursen är avsedd för en elev som har uppnått grundläggande läs- och skrivfärdigheter på svenska. Eleven har viss erfarenhet av formella studier och av att använda skrift i olika sammanhang.

Syfte

Undervisningen ska syfta till att eleven utvecklar grundläggande kunskaper i det svenska språket samt en förmåga att använda dessa kunskaper i vanliga situationer i vardags-, samhälls- och arbetsliv samt vid studier. Undervisningen ska leda till att eleven utvecklar sin kommunikativa språkförmåga. Det innebär att förstå talad och skriven svenska samt att tala, samtala och skriva på svenska. Det innebär också att anpassa sitt språk till syfte, mottagare och situation.

Undervisningen ska fokusera på att utveckla elevens fonologiska medvetenhet samt stödja elevens läs- och skrivutveckling. Undervisningen ska utgå från det talade svenska språket i vardagen och präglas av muntlig interaktion. Därför ska eleven få rika möjligheter att kommunicera på svenska i relevanta och meningsfulla sammanhang.

Undervisningen ska utgå från elevens erfarenheter, kunskaper och mål med studierna. Den ska röra personer, platser och aktiviteter som är relevanta och bekanta för eleven. Undervisningen ska även dra nytta av elevens flerspråkighet och stärka elevens tilltro till sin förmåga att använda svenska i tal och skrift. Där det är lämpligt kan undervisningen innehålla jämförelser mellan svenska och andra språk som eleven kan.

Undervisningen ska ge eleven möjlighet att utveckla strategier och studieteknik för att lära sig språk och kommunicera. Den ska även bidra till att eleven utvecklar ett källkritiskt förhållningssätt och grundläggande digitala färdigheter.

REMISS

Undervisningen i kurs 1C ska ge eleven förutsättningar att utveckla

- förståelse av talad svenska,
- förståelse av skriven svenska,
- förmåga att kommunicera muntligt på svenska, och
- förmåga att kommunicera skriftligt på svenska.

Centralt innehåll

Lyssna och läsa

- Enkla berättelser, beskrivningar och dialoger. Enkla meddelanden, instruktioner och nyheter.
- Enkel information. Scheman och tabeller, till exempel för mötes- och arbetstider. Diagram och kartor.
- Enkla skönlitterära texter och enkel sakprosa.
- Strategier för att lyssna, läsa och förstå, till exempel att lyssna om eller läsa om, sökläsa och läsa mellan raderna.
- Studieteknik för att lära och minnas.
- Verktyg för att lyssna och läsa, till exempel ordbok och översättningsappar.

Samtala, tala och skriva

- Enkla samtal och diskussioner med anpassning till samtalspartner. Att inleda, upprätthålla och avsluta samtal och diskussioner samt föra dem framåt.
- Att ställa och besvara frågor. Att framföra och efterfråga önskemål, information, tankar och åsikter.
- Enkla berättelser, beskrivningar och presentationer, till exempel om egna och andras erfarenheter och känslor. Enkla meddelanden och instruktioner. Anpassning av kommunikation till syfte, mottagare och situation.
- Bearbetning av muntlig och skriftlig produktion utifrån respons.
- Enkla muntliga sammanfattningar. Att återge huvudinnehållet och identifiera väsentliga detaljer.
- Strategier för att stödja kommunikationen i tal och skrift, till exempel att be om förtydligande.
- Studieteknik för att lära och minnas, till exempel att identifiera okända ord och använda sig av stödord.
- Verktyg för att tala och skriva, till exempel översättningsappar.

Språkliga företeelser

- Uttal, betoning och satsmelodi.
- Samband mellan ljud och bokstav. Alfabetet och alfabetisk ordning. Strukturerad ljudningsmetod.
- Utbyggnad av och variation i ordförråd. Ords böjningsformer, däribland tempus, numerus och bestämdhet. Stavning.
- Klockan, datum, ordningstal och enkla tidsangivelser.

REMISS

– Meningsbyggnad i huvudsatser och enkla bisatser. Variation i meningsbyggnad. Interpunktion.
– Textbindning. Enkla sambandsord och uttryck för tid, plats, orsak och förtydligande.
– Enkel textstruktur. Att dela upp en text i inledning, huvudinnehåll och avslutning.

Digitala färdigheter och källkritiskt förhållningssätt

– Digitala verktyg för att lära och kommunicera samt för att lösa enkla uppgifter.
– Kännetecken för och skillnad mellan olika typer av information. Några källkritiska frågor.

Betygskriterier

Betygskriterier för betyget Godkänt

Eleven lyssnar och visar förståelse av tydligt talad enkel svenska om bekanta ämnen.

Eleven läser och visar förståelse av enkla texter om bekanta ämnen.

I sin muntliga kommunikation uttrycker sig eleven enkelt, begripligt och till viss del sammanhängande. Eleven talar och samtalar om bekanta ämnen samt upprätthåller samtalen på ett till viss del fungerande sätt. Eleven visar viss språklig variation.

I sin skriftliga kommunikation uttrycker sig eleven enkelt, begripligt och till viss del sammanhängande. Eleven skriver enkla texter med i huvudsak fungerande struktur om bekanta ämnen. Eleven använder med viss säkerhet grammatiska strukturer och visar viss språklig variation.

Kurs: 1D

Kurskod: VSFI1D0

Verksamhetspoäng: 900

Kurs 1D riktar sig till en elev som behöver fortsätta lära sig grunderna i svenska språket och få fortsatt stöd i sin läs- och skrivutveckling. Kursen är avsedd för en elev som har uppnått läs- och skrivfärdigheter på svenska. Eleven har erfarenhet av formella studier och av att använda skrift i olika sammanhang.

Syfte

Undervisningen ska syfta till att eleven utvecklar grundläggande kunskaper i det svenska språket samt en förmåga att använda dessa kunskaper i informella och mer formella situationer i vardags-, samhälls- och arbetsliv samt vid studier. Undervisningen ska leda till att eleven utvecklar sin kommunikativa språkförmåga. Det innebär att förstå talad och skriven svenska samt att tala, samtala och skriva på svenska. Det innebär också att anpassa sitt språk till syfte, mottagare och situation.

REMISS

Undervisningen ska fokusera på att utveckla elevens fonologiska medvetenhet samt stödja elevens läs- och skrivutveckling. Undervisningen ska utgå från det talade svenska språket i vardagen och präglas av muntlig interaktion. Därför ska eleven få rika möjligheter att kommunicera på svenska i relevanta och meningsfulla sammanhang.

Undervisningen ska utgå från elevens erfarenheter, kunskaper och mål med studierna. Den ska röra personer, platser och aktiviteter som är relevanta och bekanta för eleven. Undervisningen ska även dra nytta av elevens flerspråkighet och stärka elevens tilltro till sin förmåga att använda svenska i tal och skrift. Där det är lämpligt kan undervisningen innehålla jämförelser mellan svenska och andra språk som eleven kan.

Undervisningen ska ge eleven möjlighet att utveckla strategier och studieteknik för att lära sig språk och kommunicera. Den ska även bidra till att eleven utvecklar ett källkritiskt förhållningssätt och grundläggande digitala färdigheter.

Undervisningen i kurs 1D ska ge eleven förutsättningar att utveckla

- förståelse av talad svenska,
- förståelse av skriven svenska,
- förmåga att kommunicera muntligt på svenska, och
- förmåga att kommunicera skriftligt på svenska.

Centralt innehåll

Lyssna och läsa

- Enkla berättelser, beskrivningar och dialoger. Enkla meddelanden, instruktioner och nyheter.
- Enkel information. Tabeller, diagram och kartor.
- Enkla skönlitterära texter och enkel sakprosa.
- Strategier för att lyssna, läsa och förstå, till exempel att dra slutsatser om sammanhanget, identifiera syftet med texten och läsa mellan raderna.
- Studieteknik för att lära och minnas.
- Verktyg för att lyssna och läsa.

Samtala, tala och skriva

- Enkla samtal och diskussioner med anpassning till samtalspartner. Att inleda, upprätthålla och avsluta samtal och diskussioner samt föra dem framåt.
- Att ställa och besvara frågor. Att framföra och efterfråga önskemål, information och tankar. Att uttrycka och bemöta åsikter.
- Enkla berättelser, beskrivningar och presentationer, till exempel om egna och andras erfarenheter, känslor och åsikter. Enkla meddelanden och instruktioner. Anpassning av kommunikation till syfte, mottagare och situation.
- Bearbetning av muntlig och skriftlig produktion utifrån respons.
- Enkla muntliga och skriftliga sammanfattningar. Att återge huvudinnehållet och identifiera väsentliga detaljer.

REMISS

– Strategier för att stödja kommunikationen i tal och skrift, till exempel att be om förtydligande och omformulera sig.
– Studieteknik för att lära och minnas, till exempel att använda sig av stödord eller tankekarta.
– Verktyg för att tala och skriva.

Språkliga företeelser

– Uttal, betoning och satsmelodi.
– Samband mellan ljud och bokstav. Strukturerad ljudningsmetod.
– Utbyggnad av och variation i ordförråd. Ords böjningsformer däribland tempus, bestämdhet och kongruens. Stavning.
– Meningsbyggnad i huvudsatser och bisatser. Variation i meningsbyggnad. Interpunktion.
– Textbindning. Sambandsord och uttryck för tid, plats, orsak och förtydligande.
– Textstruktur, däribland enkel disposition och styckeindelning.

Digitala färdigheter och källkritiskt förhållningssätt

– Digitala verktyg för att lära och kommunicera samt för att lösa enkla uppgifter.
– Några kännetecken för tillförlitliga källor. Källkritiska frågor.

Betygskriterier

Betygskriterier för betyget Godkänt

Eleven lyssnar och visar förståelse av tydligt talad svenska om bekanta ämnen.

Eleven läser och visar förståelse av enkla texter.

I sin muntliga kommunikation uttrycker sig eleven begripligt och till viss del sammanhängande. Eleven talar och samtalar om bekanta ämnen samt upprätthåller samtalen på ett i huvudsak fungerande sätt. Eleven visar viss språklig variation.

I sin skriftliga kommunikation uttrycker sig eleven begripligt och till viss del sammanhängande. Eleven skriver enkla informella och mer formella texter med i huvudsak fungerande struktur om bekanta ämnen. Eleven använder med säkerhet grammatiska strukturer och visar viss språklig variation.

FEMISS

Kurs: 2B

Kurskod: VSFI2B0

Verksamhetspoäng: 600

Kurs 2B riktar sig till en elev som behöver lära sig grunderna i svenska språket och få stöd i sin läs- och skrivutveckling. Kursen är avsedd för en elev som har läs- och skrivfärdigheter på annat språk än svenska. Eleven har viss erfarenhet av formella studier och av att använda skrift i olika sammanhang.

Syfte

Undervisningen ska syfta till att eleven utvecklar grundläggande kunskaper i det svenska språket samt en förmåga att använda dessa kunskaper i vanliga situationer i vardags-, samhälls- och arbetsliv samt vid studier. Undervisningen ska leda till att eleven utvecklar sin kommunikativa språkförmåga. Det innebär att förstå talad och skriven svenska samt att tala, samtala och skriva på svenska. Det innebär också att anpassa sitt språk till syfte, mottagare och situation.

Undervisningen ska fokusera på att utveckla elevens fonologiska medvetenhet samt stödja elevens läs- och skrivutveckling. Undervisningen ska utgå från det talade svenska språket i vardagen och präglas av muntlig interaktion. Därför ska eleven få rika möjligheter att kommunicera på svenska i relevanta och meningsfulla sammanhang.

Undervisningen ska utgå från elevens erfarenheter, kunskaper och mål med studierna. Den ska röra personer, platser och aktiviteter som är relevanta och välbekanta för eleven. Undervisningen ska även dra nytta av elevens flerspråkighet och stärka elevens tilltro till sin förmåga att använda svenska i tal och skrift. Där det är lämpligt kan undervisningen innehålla jämförelser mellan svenska och andra språk som eleven kan.

Undervisningen ska ge eleven möjlighet att utveckla strategier och studieteknik för att lära sig språk och kommunicera. Den ska även bidra till att eleven utvecklar ett källkritiskt förhållningssätt och grundläggande digitala färdigheter.

Undervisningen i kurs 2B ska ge eleven förutsättningar att utveckla

- förståelse av talad svenska,
- förståelse av skriven svenska,
- förmåga att kommunicera muntligt på svenska, och
- förmåga att kommunicera skriftligt på svenska.

REMISS

Lyssna och läsa

- Enkla berättelser, beskrivningar och dialoger. Enkla meddelanden, instruktioner och nyheter.
- Enkel information. Scheman och tabeller, till exempel för lektioner, mötestider och resvägar. Symboler, bilder och kartor över närmiljön.
- Strategier för att lyssna, läsa och förstå, till exempel att identifiera enskilda språkljud, uppfatta betydelsebärande ord och lyssna om eller läsa om.
- Studieteknik för att lära och minnas.
- Verktyg för att lyssna och läsa, till exempel talsyntes och översättningsappar.

Samtala, tala och skriva

- Enkla samtal med anpassning till samtalspartner. Att inleda, upprätthålla och avsluta samtal.
- Att ställa och besvara enkla frågor. Att framföra och efterfråga önskemål, information och åsikter.
- Enkla berättelser, beskrivningar och presentationer, till exempel om egna erfarenheter och känslor. Enkla meddelanden och instruktioner. Anpassning av kommunikation till syfte, mottagare och situation.
- Bearbetning av muntlig och skriftlig produktion utifrån respons.
- Att muntligt återge huvudinnehållet utifrån något man har upplevt, hört eller läst.
- Strategier för att få fram sitt budskap i olika kommunikationssituationer i tal och skrift, till exempel att be om upprepning och förtydligande.
- Studieteknik för att lära och minnas, till exempel att markera okända ord.
- Verktyg för att tala och skriva, till exempel uppläsningsprogram och översättningsappar.

Språkliga företeelser

- Uttal och betoning av ord och fraser. Satsmelodi i påståenden och frågor.
- Samband mellan ljud och bokstav. Alfabetet och alfabetisk ordning. Strukturerad ljudningsmetod.
- Ord, fraser och uttryck. Ords böjningsformer, däribland tempus och numerus. Stavning.
- Siffror 0–1000 och ordningstal.
- Klockan, datum och enkla tidsangivelser.
- Meningsbyggnad i påståenden och frågor. Interpunktion, däribland mellanrum mellan ord, punkt och frågetecken.
- Textbindning och enkla sambandsord. Enkla inlednings- och avslutningsfraser.

Digitala färdigheter och källkritiskt förhållningssätt

- Grundläggande funktioner på digitala enheter för att lära och kommunicera. Digitala verktyg för att lösa enkla uppgifter.

REMISS

– Kännetecken för och skillnad mellan olika typer av information, till exempel individers åsikter och information från myndigheter.

Betygskriterier

Betygskriterier för betyget Godkänt

Eleven lyssnar och visar förståelse av tydligt talad enkel svenska om välbekanta ämnen.

Eleven läser och visar förståelse av enkla texter om välbekanta ämnen.

Eleven talar och samtalar enkelt och begripligt med fraser och meningar om välbekanta ämnen.

Eleven skriver enkla och begripliga texter om välbekanta ämnen.

Kurs: 2C

Kurskod: VSFI2C0

Verksamhetspoäng: 800

Kurs 2C riktar sig till en elev som behöver fortsätta lära sig grunderna i svenska språket och få fortsatt stöd i sin läs- och skrivutveckling. Kursen är avsedd för en elev som har läs- och skrivfärdigheter på svenska och något annat språk. Eleven har erfarenhet av formella studier och av att använda skrift i olika sammanhang.

Syfte

Undervisningen ska syfta till att eleven utvecklar grundläggande kunskaper i det svenska språket samt en förmåga att använda dessa kunskaper i vanliga situationer i vardags-, samhälls- och arbetsliv samt vid studier. Undervisningen ska leda till att eleven utvecklar sin kommunikativa språkförmåga. Det innebär att förstå talad och skriven svenska samt att tala, samtala och skriva på svenska. Det innebär också att anpassa sitt språk till syfte, mottagare och situation.

Undervisningen ska fokusera på att utveckla elevens fonologiska medvetenhet samt stödja elevens läs- och skrivutveckling. Undervisningen ska utgå från det talade svenska språket i vardagen och präglas av muntlig interaktion. Därför ska eleven få rika möjligheter att kommunicera på svenska i relevanta och meningsfulla sammanhang.

Undervisningen ska utgå från elevens erfarenheter, kunskaper och mål med studierna. Den ska röra personer, platser och aktiviteter som är relevanta och bekanta för eleven. Undervisningen ska även dra nytta av elevens flerspråkighet och stärka elevens tilltro till sin förmåga att använda svenska i tal och skrift. Där det är lämpligt kan undervisningen innehålla jämförelser mellan svenska och andra språk som eleven kan.

Undervisningen ska ge eleven möjlighet att utveckla strategier och studieteknik för att lära sig språk och kommunicera. Den ska även bidra till att eleven utvecklar ett källkritiskt förhållningssätt och grundläggande digitala färdigheter.

REMISS

Undervisningen i kurs 2C ska ge eleven förutsättningar att utveckla

- förståelse av talad svenska,
- förståelse av skriven svenska,
- förmåga att kommunicera muntligt på svenska, och
- förmåga att kommunicera skriftligt på svenska.

Centralt innehåll

Lyssna och läsa

- Enkla berättelser, beskrivningar och dialoger. Enkla meddelanden, instruktioner och nyheter.
- Enkel information. Scheman och tabeller, till exempel för mötes- och arbetstider. Diagram och kartor.
- Enkla skönlitterära texter och enkel sakprosa.
- Strategier för att lyssna, läsa och förstå, till exempel att lyssna om eller läsa om, sökläsa och läsa mellan raderna.
- Studieteknik för att lära och minnas.
- Verktyg för att lyssna och läsa, till exempel ordbok och översättningsappar.

Samtala, tala och skriva

- Enkla samtal och diskussioner med anpassning till samtalspartner. Att inleda, upprätthålla och avsluta samtal och diskussioner samt föra dem framåt.
- Att ställa och besvara frågor. Att framföra och efterfråga önskemål, information, tankar och åsikter.
- Enkla berättelser, beskrivningar och presentationer, till exempel om egna och andras erfarenheter och känslor. Enkla meddelanden och instruktioner. Anpassning av kommunikation till syfte, mottagare och situation.
- Bearbetning av muntlig och skriftlig produktion utifrån respons.
- Enkla muntliga sammanfattningar. Att återge huvudinnehållet och identifiera väsentliga detaljer.
- Strategier för att stödja kommunikationen i tal och skrift, till exempel att be om förtydligande.
- Studieteknik för att lära och minnas, till exempel att identifiera okända ord och använda sig av stödord.
- Verktyg för att tala och skriva, till exempel översättningsappar.

Språkliga företeelser

- Uttal, betoning och satsmelodi.
- Alfabetet och alfabetisk ordning.
- Utbyggnad av och variation i ordförråd. Ords böjningsformer, däribland tempus, numerus och bestämdhet. Stavning.
- Klockan, datum, ordningstal och enkla tidsangivelser.
- Meningsbyggnad i huvudsatser och enkla bisatser. Variation i meningsbyggnad. Interpunktion.

REMISS

– Textbindning. Enkla sambandsord och uttryck för tid, plats, orsak och förtydligande.
– Enkel textstruktur. Att dela upp en text i inledning, huvudinnehåll och avslutning.

Digitala färdigheter och källkritiskt förhållningssätt

– Digitala verktyg för att lära och kommunicera samt för att lösa enkla uppgifter.
– Kännetecken för och skillnad mellan olika typer av information. Några källkritiska frågor.

Betygskriterier

Betygskriterier för betyget Godkänt

Eleven lyssnar och visar förståelse av tydligt talad enkel svenska om bekanta ämnen.

Eleven läser och visar förståelse av enkla texter om bekanta ämnen.

I sin muntliga kommunikation uttrycker sig eleven enkelt, begripligt och till viss del sammanhängande. Eleven talar och samtalar om bekanta ämnen samt upprätthåller samtalen på ett till viss del fungerande sätt. Eleven visar viss språklig variation.

I sin skriftliga kommunikation uttrycker sig eleven enkelt, begripligt och till viss del sammanhängande. Eleven skriver enkla texter med i huvudsak fungerande struktur om bekanta ämnen. Eleven använder med viss säkerhet grammatiska strukturer och visar viss språklig variation.

Kurs: 2D

Kurskod: VSFI2D0

Verksamhetspoäng: 600

Kurs 2D riktar sig till en elev som behöver fortsätta lära sig grunderna i svenska språket och få fortsatt stöd i sin läs- och skrivutveckling. Kursen är avsedd för en elev som har läs- och skrivfärdigheter på svenska och något annat språk. Eleven har erfarenhet av formella studier och av att använda skrift i olika sammanhang.

Syfte

Undervisningen ska syfta till att eleven utvecklar grundläggande kunskaper i det svenska språket samt en förmåga att använda dessa kunskaper i informella och mer formella situationer i vardags-, samhälls- och arbetsliv samt vid studier. Undervisningen ska leda till att eleven utvecklar sin kommunikativa språkförmåga. Det innebär att förstå talad och skriven svenska samt att tala, samtala och skriva på svenska. Det innebär också att anpassa sitt språk till syfte, mottagare och situation.

Undervisningen ska fokusera på att utveckla elevens fonologiska medvetenhet samt stödja elevens läs- och skrivutveckling. Undervisningen

REMISS

ska utgå från det talade svenska språket i vardagen och präglas av muntlig interaktion. Därför ska eleven få rika möjligheter att kommunicera på svenska i relevanta och meningsfulla sammanhang.

Undervisningen ska utgå från elevens erfarenheter, kunskaper och mål med studierna. Den ska röra personer, platser och aktiviteter som är relevanta och bekanta för eleven. Undervisningen ska även dra nytta av elevens flerspråkighet och stärka elevens tilltro till sin förmåga att använda svenska i tal och skrift. Där det är lämpligt kan undervisningen innehålla jämförelser mellan svenska och andra språk som eleven kan.

Undervisningen ska ge eleven möjlighet att utveckla strategier och studieteknik för att lära sig språk och kommunicera. Den ska även bidra till att eleven utvecklar ett källkritiskt förhållningssätt och grundläggande digitala färdigheter.

Undervisningen i kurs 2D ska ge eleven förutsättningar att utveckla

- förståelse av talad svenska,
- förståelse av skriven svenska,
- förmåga att kommunicera muntligt på svenska, och
- förmåga att kommunicera skriftligt på svenska.

Centralt innehåll

Lyssna och läsa

- Enkla berättelser, beskrivningar och dialoger. Enkla meddelanden, instruktioner och nyheter.
- Enkel information. Tabeller, diagram och kartor.
- Enkla skönlitterära texter och enkel sakprosa.
- Strategier för att lyssna, läsa och förstå, till exempel att dra slutsatser om sammanhanget, identifiera syftet med texten och läsa mellan raderna.
- Studieteknik för att lära och minnas.
- Verktyg för att lyssna och läsa.

Samtala, tala och skriva

- Enkla samtal och diskussioner med anpassning till samtalspartner. Att inleda, upprätthålla och avsluta samtal och diskussioner samt föra dem framåt.
- Att ställa och besvara frågor. Att framföra och efterfråga önskemål, information och tankar. Att uttrycka och bemöta åsikter.
- Enkla berättelser, beskrivningar och presentationer, till exempel om egna och andras erfarenheter, känslor och åsikter. Enkla meddelanden och instruktioner. Anpassning av kommunikation till syfte, mottagare och situation.
- Bearbetning av muntlig och skriftlig produktion utifrån respons.
- Enkla muntliga och skriftliga sammanfattningar. Att återge huvudinnehållet och identifiera väsentliga detaljer.
- Strategier för att stödja kommunikationen i tal och skrift, till exempel att be om förtydligande och omformulera sig.

REMISS

– Studieteknik för att lära och minnas, till exempel att använda sig av stödord eller tankekarta.
– Verktyg för att tala och skriva.

Språkliga företeelser

– Uttal, betoning och satsmelodi.
– Utbyggnad av och variation i ordförråd. Ords böjningsformer däribland tempus, bestämdhet och kongruens. Stavning.
– Meningsbyggnad i huvudsatser och bisatser. Variation i meningsbyggnad. Interpunktion.
– Textbindning. Sambandsord och uttryck för tid, plats, orsak och förtydligande.
– Textstruktur, däribland enkel disposition och styckeindelning.

Digitala färdigheter och källkritiskt förhållningssätt

– Digitala verktyg för att lära och kommunicera samt för att lösa enkla uppgifter.
– Kännetecken för och skillnad mellan olika typer av information. Några källkritiska frågor.

Betygskriterier

Betygskriterier för betyget Godkänt

Eleven lyssnar och visar förståelse av tydligt talad svenska om bekanta ämnen.
Eleven läser och visar förståelse av enkla texter.
I sin muntliga kommunikation uttrycker sig eleven begripligt och till viss del sammanhängande. Eleven talar och samtalar om bekanta ämnen samt upprätthåller samtalen på ett i huvudsak fungerande sätt. Eleven visar viss språklig variation.
I sin skriftliga kommunikation uttrycker sig eleven begripligt och till viss del sammanhängande. Eleven skriver enkla informella och mer formella texter med i huvudsak fungerande struktur om bekanta ämnen. Eleven använder med säkerhet grammatiska strukturer och visar viss språklig variation.

REMISS

Bilaga 3

Kurs: 3C

Kurskod: VSFI3C0

Verksamhetspoäng: 500

Kurs 3C riktar sig till en elev som behöver lära sig grunderna i svenska språket. Kursen är avsedd för en elev som har bred erfarenhet av formella studier och av att använda skrift i olika sammanhang.

Syfte

Undervisningen ska syfta till att eleven utvecklar grundläggande kunskaper i det svenska språket samt en förmåga att använda dessa kunskaper i informella och mer formella situationer i vardags-, samhälls- och arbetsliv samt vid studier. Undervisningen ska leda till att eleven utvecklar sin kommunikativa språkförmåga. Det innebär att förstå talad och skriven svenska samt att tala, samtala och skriva på svenska. Det innebär också att anpassa sitt språk till syfte, mottagare och situation.

Undervisningen ska utgå från det talade svenska språket i vardagen och präglas av muntlig interaktion. Därför ska eleven få rika möjligheter att kommunicera på svenska i relevanta och meningsfulla sammanhang.

Undervisningen ska utgå från elevens erfarenheter, kunskaper och mål med studierna. Den ska röra personer, platser och aktiviteter som är relevanta och bekanta för eleven. Undervisningen ska även dra nytta av elevens flerspråkighet och stärka elevens tilltro till sin förmåga att använda svenska i tal och skrift. Där det är lämpligt kan undervisningen innehålla jämförelser mellan svenska och andra språk som eleven kan.

Undervisningen ska ge eleven möjlighet att utveckla strategier för att lära sig språk och kommunicera. Den ska även bidra till att eleven utvecklar ett källkritiskt förhållningssätt och grundläggande digitala färdigheter.

Undervisningen i kurs 3C ska ge eleven förutsättningar att utveckla

- förståelse av talad svenska,
- förståelse av skriven svenska,
- förmåga att kommunicera muntligt på svenska, och
- förmåga att kommunicera skriftligt på svenska.

Centralt innehåll

Lyssna och läsa

- Enkla berättelser, beskrivningar och dialoger. Enkla meddelanden, instruktioner och nyheter.
- Enkel information. Tabeller, diagram och kartor.
- Enkla skönlitterära texter och enkel sakprosa.

Remiss

– Inlärningsstrategier och strategier för att lyssna, läsa och förstå, till exempel att identifiera enskilda språkljud och uppfatta betydelsebärande ord.
– Verktyg för att lyssna och läsa.

Samtala, tala och skriva

– Enkla samtal och diskussioner med anpassning till samtalspartner. Att inleda, upprätthålla och avsluta samtal och diskussioner samt föra dem framåt.
– Att ställa och besvara frågor. Att framföra och efterfråga önskemål, information, tankar och åsikter.
– Enkla berättelser, beskrivningar och presentationer, till exempel om egna och andras erfarenheter och känslor. Enkla meddelanden och instruktioner. Anpassning av kommunikationen till syfte, mottagare och situation.
– Bearbetning av muntlig och skriftlig produktion utifrån respons.
– Enkla muntliga sammanfattningar. Att återge huvudinnehållet och identifiera väsentliga detaljer.
– Strategier för att stödja kommunikationen i tal och skrift, till exempel att be om förtydligande.
– Verktyg för att tala och skriva.

Språkliga företeelser

– Uttal och betoning av ord och fraser. Satsmelodi i påståenden och frågor.
– Samband mellan ljud och bokstav. Alfabetet och alfabetisk ordning.
– Ord, fraser och uttryck. Utbyggnad av och variation i ordförråd. Ords böjningsformer, däribland tempus, numerus och bestämdhet. Stavning.
– Siffror 0–1000.
– Klockan, datum, ordningstal och enkla tidsangivelser.
– Meningsbyggnad i huvudsatser och enkla bisatser. Variation i meningsbyggnad. Interpunktion.
– Textbindning. Enkla sambandsord och uttryck för tid, plats, orsak och förtydligande.
– Enkel textstruktur. Att dela upp en text i inledning, huvudinnehåll och avslutning.

Digitala färdigheter och källkritiskt förhållningssätt

– Digitala verktyg för att lära och kommunicera samt för att lösa enkla uppgifter.
– Kännetecken för och skillnad mellan olika typer av information. Några källkritiska frågor.

Betygskriterier

Betygskriterier för betyget Godkänt

Eleven lyssnar och visar förståelse av tydligt talad enkel svenska om bekanta ämnen.

Eleven läser och visar förståelse av enkla texter om bekanta ämnen.

REMISS

I sin muntliga kommunikation uttrycker sig eleven enkelt, begripligt och till viss del sammanhängande. Eleven talar och samtalar om bekanta ämnen samt upprätthåller samtalen på ett till viss del fungerande sätt. Eleven visar viss språklig variation.
I sin skriftliga kommunikation uttrycker sig eleven enkelt, begripligt och till viss del sammanhängande. Eleven skriver enkla texter med i huvudsak fungerande struktur om bekanta ämnen. Eleven använder med viss säkerhet grammatiska strukturer och visar viss språklig variation.

Kurs: 3D

Kurskod: VSFI3D0

Verksamhetspoäng: 300

Kurs 3D riktar sig till en elev som behöver fortsätta lära sig grunderna i svenska språket. Kursen är avsedd för en elev som har bred erfarenhet av formella studier och av att använda skrift i olika sammanhang.

Syfte

Undervisningen ska syfta till att eleven utvecklar grundläggande kunskaper i det svenska språket samt en förmåga att använda dessa kunskaper i informella och mer formella situationer i vardags-, samhälls- och arbetsliv samt vid studier. Undervisningen ska leda till att eleven utvecklar sin kommunikativa språkförmåga. Det innebär att förstå talad och skriven svenska samt att tala, samtala och skriva på svenska. Det innebär också att anpassa sitt språk till syfte, mottagare och situation.

Undervisningen ska utgå från det talade svenska språket i vardagen och präglas av muntlig interaktion. Därför ska eleven få rika möjligheter att kommunicera på svenska i relevanta och meningsfulla sammanhang.

Undervisningen ska utgå från elevens erfarenheter, kunskaper och mål med studierna. Den ska röra personer, platser och aktiviteter som är relevanta och bekanta för eleven. Undervisningen ska även dra nytta av elevens flerspråkighet och stärka elevens tilltro till sin förmåga att använda svenska i tal och skrift. Där det är lämpligt kan undervisningen innehålla jämförelser mellan svenska och andra språk som eleven kan.

Undervisningen ska ge eleven möjlighet att utveckla strategier för att lära sig språk och kommunicera. Den ska även bidra till att eleven utvecklar ett källkritiskt förhållningssätt och grundläggande digitala färdigheter.

Undervisningen i kurs 3D ska ge eleven förutsättningar att utveckla

- förståelse av talad svenska,
- förståelse av skriven svenska,
- förmåga att kommunicera muntligt på svenska, och
- förmåga att kommunicera skriftligt på svenska.

REVISS

Centralt innehåll

Lyssna och läsa

- Enkla berättelser, beskrivningar och dialoger. Enkla meddelanden, instruktioner och nyheter.
- Enkel information. Tabeller, diagram och kartor.
- Enkla skönlitterära texter och enkel sakprosa.
- Inlärningsstrategier och strategier för att lyssna, läsa och förstå, till exempel att dra slutsatser om sammanhanget, identifiera syftet med texten och läsa mellan raderna.
- Verktyg för att lyssna och läsa.

Samtala, tala och skriva

- Enkla samtal och diskussioner med anpassning till samtalspartner. Att inleda, upprätthålla och avsluta samtal och diskussioner samt föra dem framåt.
- Att ställa och besvara frågor. Att framföra och efterfråga önskemål, information och tankar. Att uttrycka och bemöta åsikter.
- Enkla berättelser, beskrivningar och presentationer, till exempel om egna och andras erfarenheter, känslor och åsikter. Enkla meddelanden och instruktioner. Anpassning av kommunikation till syfte, mottagare och situation.
- Bearbetning av muntlig och skriftlig produktion utifrån respons.
- Enkla muntliga och skriftliga sammanfattningar. Att återge huvudinnehållet och identifiera väsentliga detaljer.
- Strategier för att stödja kommunikationen i tal och skrift.
- Verktyg för att tala och skriva.

Språkliga företeelser

- Uttal, betoning och satsmelodi.
- Utbyggnad av och variation i ordförråd. Ords böjningsformer, däribland tempus, bestämdhet och kongruens. Stavning.
- Meningsbyggnad i huvudsatser och bisatser. Variation i meningsbyggnad. Interpunktion.
- Textbindning. Sambandsord och uttryck för tid, plats, orsak och förtydligande.
- Textstruktur, däribland enkel disposition och styckeindelning.

Digitala färdigheter och källkritiskt förhållningssätt

- Digitala verktyg för att lära och kommunicera samt för att lösa enkla uppgifter.
- Kännetecken för och skillnad mellan olika typer av information. Några källkritiska frågor.

REMISS

Betygskriterier för betyget Godkänt

Eleven lyssnar och visar förståelse av tydligt talad svenska om bekanta ämnen.

Eleven läser och visar förståelse av enkla texter.

I sin muntliga kommunikation uttrycker sig eleven begripligt och till viss del sammanhängande. Eleven talar och samtalar om bekanta ämnen samt upprätthåller samtalen på ett i huvudsak fungerande sätt. Eleven visar viss språklig variation.

I sin skriftliga kommunikation uttrycker sig eleven begripligt och till viss del sammanhängande. Eleven skriver enkla informella och mer formella texter med i huvudsak fungerande struktur om bekanta ämnen. Eleven använder med säkerhet grammatiska strukturer och visar viss språklig variation.

REMISS

Kurs: Grundläggande läs- och skrivinlärning

Kurskod: VSFILS0

Verksamhetspoäng: 400

Kursen grundläggande läs- och skrivinlärning riktar sig till en elev som behöver lära sig att läsa och skriva på svenska. Eleven saknar eller har liten erfarenhet av formella studier. Eleven kan ha viss erfarenhet av skrift i olika sammanhang.

Syfte

Undervisningen ska syfta till att eleven utvecklar grundläggande kunskaper om bokstäver och siffror samt en förmåga att använda dessa kunskaper för att läsa, skriva och tala på svenska.

Undervisningen ska fokusera på sambandet mellan ljud och bokstav och på att utveckla elevens fonemiska medvetenhet. Den ska dra nytta av elevens flerspråkighet och stärka elevens tilltro till sin förmåga att läsa, skriva, tala och samtala på svenska. Undervisningen ska utgå från elevnära situationer i vardagen och röra personer, platser och aktiviteter som är relevanta och välbekanta för eleven. Där det är lämpligt kan undervisningen innehålla jämförelser mellan svenska och andra språk som eleven kan.

Undervisningen ska ge eleven möjlighet att utveckla strategier och digitala färdigheter som stödjer den egna läs- och skrivinlärningen.

Undervisningen i kursen grundläggande läs- och skrivinlärning ska ge eleven förutsättningar att utveckla

- förmåga att läsa på svenska, och
- förmåga att skriva på svenska.

Centralt innehåll

Läsa och skriva

- Samband mellan ljud och bokstav. Strukturerad ljudningsmetod.
- Kombinera bokstäver till ord. Motorisk färdighetsträning.
- Läsriktning, skrivriktning och skrivlinjer.
- Konkret och relevant information, däribland namn, personnummer och adress. Ord och fraser.
- Siffror 0–100.
- Strategier för att avkoda och förstå, till exempel att känna igen bokstäver, ordbilder och symboler.
- Studieteknik för att lära och minnas.
- Digitala verktyg för att stödja läs- och skrivinlärning.

Tala, lyssna och samtala

- Uttal av bokstäver, ord, fraser och siffror.

REMISS

– Korta och enkla samtal. Hälsningsfraser, instruktioner, frågor och svar.

Betygskriterier

Betygskriterier för betyget Godkänt

Eleven läser välbekanta ord på ett i huvudsak fungerande sätt.

Eleven skriver välbekanta ord och siffror på ett i huvudsak fungerande sätt.

Kurs: Latinisering

Kurskod: VSFILA0

Verksamhetspoäng: 100

Kursen latinisering riktar sig till en elev som behöver lära sig att omsätta sina läs- och skrivfärdigheter till svenska. Kursen är avsedd för en elev som läser och skriver på ett språk som inte tillämpar det latinska alfabetet. Eleven har erfarenhet av formella studier och att använda skrift i olika sammanhang.

Syfte

Undervisningen ska syfta till att eleven utvecklar grundläggande kunskaper om det latinska alfabetet samt en förmåga att använda dessa kunskaper för att läsa, skriva och tala på svenska.

Undervisningen ska fokusera på sambandet mellan ljud och bokstav och på att utveckla elevens fonemiska medvetenhet. Den ska dra nytta av elevens flerspråkighet och stärka elevens tilltro till sin förmåga att läsa, skriva, tala och samtala på svenska. Undervisningen ska utgå från elevnära situationer i vardagen och röra personer, platser och aktiviteter som är relevanta och välbekanta för eleven. Den ska även utgå från elevens läs- och skrivfärdigheter. Där det är lämpligt ska undervisningen innehålla jämförelser mellan svenska och andra språk som eleven kan.

Undervisningen ska ge eleven möjlighet att utveckla strategier och digitala färdigheter som stödjer den egna läs- och skrivutvecklingen.

Undervisningen i kursen latinisering ska ge eleven förutsättningar att utveckla

– förmåga att läsa på svenska, och
– förmåga att skriva på svenska.

Centralt innehåll

Läsa och skriva

– Samband mellan ljud och bokstav.
– Kombinera bokstäver till ord. Stavning och motorisk färdighetsträning.
– Läsriktning, skrivriktning och skrivlinjer.
– Kort och enkel information, till exempel meddelanden och instruktioner.
– Siffror 0–100.

REMISS

– Strategier för att läsa och förstå, till exempel att läsa om, identifiera enskilda ljud och obekanta ord.
– Studieteknik för att lära och minnas.
– Digitala verktyg för att stödja läs- och skrivutveckling.

Tala, lyssna och samtala

– Uttal av bokstäver, ord, fraser och siffror.
– Korta och enkla samtal.

Betygskriterier

Betygskriterier för betyget Godkänt

Eleven läser välbekanta ord och fraser på ett i huvudsak fungerande sätt.
Eleven skriver välbekanta ord och fraser på ett i huvudsak fungerande sätt.

REMISS